

ՍԱՍՐ. «ԶՈԼՈՍՊԻԱԸ ԶՈՐԵԶՇԱԲԹԻ ՕՐ ԵՐՈՒՍԱՂԵՍԻ ՄԷՋ ԻՐ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՊԻՏԻ ԲԱՆԱՅ»

Իսրայելի արտաքին գործոց նախարար Կիտնե Սաար յայտարարեց, թե Զոլոմպիան չորեքշաբթի օր Երուսաղեմի մէջ պիտի բանայ իր դեսպանատունը՝ Զոլոմպիոյ աջակողմեան նախագահ Ապելարոտո ՏԷ Լա Եսփրիելայի որոշումով:

Զոլոմպիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան տեղեկատուական գրասենտակը իր կարգին ԱՖՓ լրատու գործակալութեան հաղորդեց. «Նախարար Օմար Պոլա կիրակի օր Իսրայել պիտի մեկնի՝ դեսպանատան բացումին մասնակցելու համար»:

ԽՍՐԱԳՐԱԿԱՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅԸ
ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ-
ԵԿԵՂԵՑԻ ՄԷԿՈՒԹԻՒՆԸ

Թարգմանչաց տօնի նշումը դասական առումով մեր մղած ինքնութեան եւ մշակութային պատերազմի յաղթանակն է՝ Ոսկեդարի յանգումով: Տառերու ստեղծումը, այդ ստեղծումին հրաշքի համագործելութեան հաղորդումը, յատուկ փիլիսոփայութիւն կը ներկայէ իր մէջ այբուբենի եութիւնը Արարիչին եւ այդ ճամբով Յայ Եկեղեցւոյ կապելու գաղափարը: Յաւատք, տառեր, գրականութիւն, մշակոյթ եւ ինքնութիւն մէկ ու անքակտելի հասկացողութեան մէջ ամրագրելու յստակ քաղաքականութիւն եր կիրարկուածը:

Այդ քաղաքականութիւնը մշակուած հայեցակարգի հիման վրայ էր, նպատակ ունենալով ազգի շարունակականութեան պահպանումը: Լինելութեան այս խորհուրդի գիտակցումը երկկողմանի էր՝ Վառմշապուհի եւ Սահակ Պարթեւի ղեկավարութեամբ: Արդի հասկացողութեամբ՝ պետութիւն-եկեղեցի մեկութիւնն էր, որ փրկեց ազգը, մեր ինքնութիւնը եւ կերտեց հայատառ մշակոյթն ու քաղաքակրթութիւնը:

Գործող Սահմանադրութիւնը երբ կ'արձանագրէ Յայ առաքելական եկեղեցւոյ պատմական բացառիկ առաքելութիւնը ճանչնալու մասին, այս մենկալետը նկատի կ'ունենայ նախ եւ առաջ: Բացառիկութիւնը մեր եկեղեցւոյ ոչ միայն ազգային նկարագիրն հետ աղերս ունի, այլ նաեւ պետութեան հետ ազգի փրկութեան, ազգի շարունակականութեան երաշխատման:

Ազգի փրկութեան այս երկու երաշխիքներն որեւէ մէկուն դեմ կատարուող ոտնձգութիւն ուրեմն ըստ Եութեան ազգի հիմնական յեռափններն մէկը հարուածելու կը միտի եւ ազգի շարունակականութեան երթը խափանելու հետեանք կ'ունենայ: Իսկ այժմեան ընկալումով հակասահմանադրական արարք կը նկատուի, բացառիկ պատմական առաքելութիւն կուտակած այս հաստատութեան դեմ կատարուող յարձակումը, միջամտութիւնը, բարենորոգելու անուան տակ, հպատակեցումը:

Յայտարարուած խաչակրութիւնը հիմնովին քաղաքական է: Այստեղ եւս սակայն թարգմանչացի խորհուրդին հետ աղերսներ կը ստեղծուին եւ քաղելիք դասերու մասին կը յուշեն: Թարգմանչացը արտաքին քաղաքականութեան դեմ պատուար կառուցելու քաղաքական որոշում էր հիմնականօրէն: Մշակոյթով, մտայնութեամբ, սովորութիւններով, ոչ հայկական տառերով գրականութեան ներթափանցումը, Յայաստանի հպատակացումն ու գաղութայնացումը կը հետապնդէր: Պատուիրարուն-պատւերակատարի յարաբերակցութիւնը կը ստեղծէր, հաւանաբար վերջին նպատակ ունենալով Յայաստան աշխարհի այլափոխումը: Տառեր պետք էին, հայկական, հարազատ տառեր՝ հայաբնելու համար մշակոյթն ու ամբողջ գրականութիւն մը, արգելակելու համար այդ այլափոխումը:

Սեփական տառերով մշակոյթ արարելու այս որոշումը քաղաքական իմաստով օրուան գերտէրութիւններուն մրցահարթակը չվերածուելու կը միտէր, ինքնուրոյնութեամբ նաեւ հաւասարակշիռ քաղաքականութիւնը պահելու, ռազմական բախումներէ խուսափելու եւ մշակոյթով, թագաւորութիւն-եկեղեցի բացարձակ համակարգումով Ոսկեդար ստեղծելու:

Պետութիւն-եկեղեցի բացարձակ ամբողջականացումն էր, որ հայոց մշակոյթը բարձրացուց համաշխարհային քաղաքակրթութեան բեմ, ինքնուրոյն ճարտարապետութեան գլուխ-գործոցներն մինչեւ երաժշտական ստեղծագործութիւններու բարձրակետեր, անցնելով արուեստի եւ գրականութեան բոլոր ոլորտներէն:

Յիմա, արտաքին հովերը միշտ չէ, որ լաւ եղանակներ կը խոստանան մեր հայրենիքին: Թարգմանչաց նորօրեայ շարժում հարկաւոր է օտար տեղեկագիտութիւնն ու արհեստական բանականութիւնը հայացնելու եւ հայ մարդամեքենաներով դեմ դնելու հարթիչ գլանին, աղուանացման փորձերուն, հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան ոչնչացման, պատմութեան նենգափոխման եւ նոյնիսկ համաքրիստոնեական վայրերու մէջ Արցախի նախնիները քրիստոնէայ, սակայն ոչ հայեր ներկայացնելու պետական ամբողջ քաղաքականութեան մը դեմ:

Այս բոլորին համար նոր թարգմանչաց պետք է: Նոր շարժումին համար այնպիսի պետութիւն, որ պատմութեան փիլիսոփայութիւնը իւրացուցած է եւ կը գիտակցի, որ պետութիւն-եկեղեցի լիակատար համակարգումով եւ համագործակցութեամբ է միայն, որ կը ստեղծուի նոր Ոսկեդարը:

ԹՐԱՄՓ. «ՄԻՋԱՆԿԵԱԼ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋ ԻՐԱՆԻ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱՎՈՒՄ ՊԻՏԻ ԶԳՈՐԾԵՆԸ»

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ նշեց. «Իրանի հետ արդիւնաւետ բանակցութիւններ կը վարենք»:

«Ամերիկայի մէջ 3 նոյեմբերին նախատեսուած միջանկեալ ընտրութիւններէն առաջ Իրանի վրայ յարձակում պիտի չգործենք», յայտարարեց Թրամփ:

«Իրանը թէ՛ տնտեսական, թէ՛ զինուորական գետնի վրայ չափազանց վատ վիճակի մէջ է», ըսաւ ան՝ անեցնելով. «Շրջափակումը իր ամբողջ ուժով եւ ազդուութեամբ ուժի մէջ է»:

«Զարիւղը Յորմուզի նեղուցէն կը հոսի մրցանշային քանակով. միայն երեկ գիշեր 22 միլիոն տակաւ էր», ըսաւ ան:

Ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը եւ լաւատեղեակ աղբիւր մը խորայնեան պատկերասփիւռի 12-րդ կայանին յայտնեցին. «Իսրայելեան բանակի սպայակոյտի պետ Իալ Չամիր երկու օր առաջ ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ բանակցեցաւ եւ ծանօթացաւ յառաջիկայ երեք շաբաթներու ընթացքին ամերիկեան բանակի Իրանի դէմ թշնամական լայնածաւալ գործողութիւններու վերսկսման

կարելիութեան»:

Աղբիւրները նշեցին. «Չամիր գրոյցի ընթացքին ըսաւ, թէ ներկայիս պատերազմը վերսկսիլը կրնայ Իսրայելի մէջ ընտրութիւններու յետաձգման յանգեցնել, մեկնելով այն գնահատումներէն, որ Իրան երկրին վրայ իրթնաշին յարձակում շրջապագրծելով պիտի հակադարձէ»:

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան ցաւ յայտնեց, որ հակամարտութեան վերջ տալու եւ Յորմուզի նեղուցը վերաբանալու ամփոսերէ ի վեր թափուող ջանքերը չեն յաջողած:

ՀՅԴ-Ի ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՕՐԷՆ

Լիբանանի կառավարութիւնը 8 հոկտեմբեր 2026-ին նախագահական պալատին մէջ իր գումարած ժողովին կատարեց կարգ մը նշանակումներ, որոնց շարքին ՅՅԴ-ի թեկնածու Տիմոթեոս Վարդանեան-Մարատեան նշանակուեցաւ Վիճակագրութեան կեդրոնական վարչութեան ընդհանուր տնօրէն:

Տիմոթեոս Վարդանեան-Մարատեան իր մագիստրոսի վկայականը ստացած է Պեյրութի Ամերիկեան համալսարանէ՝ հանրային կառավարման (Public Administration) մարզին մէջ, իսկ պատուարու տնօրէնի վկայականը՝ Նոյն համալսարանէ՝ հանրային կառավարման մասնագիտութեամբ եւ հոգեբանութեան երկրորդ մասնագիտութեամբ:

Ան շուրջ քսան տարուան մասնագի-

տական փորձառութիւն ունի միջազգային կազմակերպութիւններու ծիրին մէջ, անոնցմէ շուրջ տասնհինգ տարին աշխատած է Միացեալ ազգերու կազմակերպութեան Չարգացման ծրագիրի Լիբանանի գրասենեակին մէջ: Իր գործունէութեան ընթացքին ան զբաղած է հանրային կառավարման եւ պետական հաստատութիւններու բարեփոխումներու, լաւ կառավարման, օրէնքի գերակայութեան, խորհրդարանական զարգացման, մարդու իրաւունքներու եւ հակափտածութեան ոլորտներուն մէջ կարողութիւններու զարգացման ծրագիրներու մշակումով եւ իրականացումով:

Շար.ը՝ էջ 7

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ՎԱՅԷ ՄԷԹԵԱՆ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏԱՆ 95-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ - ՓԱՌԱՏՕՆ

Երեկ՝ ուրբաթ, 9 հոկտեմբերի երեկոյեան ժամը 7:00-ին, «Ազգակ»-ի «Փիւնիկ» սրահին մէջ բացումը կատարուեցաւ Համազգայինի «Վաիէ Մեթեան» հրատարակչատան 95-ամեակին առիթով կազմակերպուած գիրքի համահայկական ցուցահանդէսին:

Կրօնական, քաղաքական, կրթական, մշակութային, մարզական, բարեսիրա-

կան մարմիններու, միութիւններու եւ կառոյցներու ներկայացուցիչներու, պատասխանատուներու, տնօրէններու եւ ընթերցասէրներու ներկայութեան կայացած այս հանդիսութեան բացման խօսքը կատարեց հրատարակչատան անձնակազմէն Մեղեդի Պետրոսեան, ողջոյնի

Շար.ը՝ էջ 7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՊԱՔՈՒԷՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՆՅԱՊԱՂ ԱԶԱՏ ԱՐՉԱԿԵԼ ՀԱՅ ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Եւրոպական խորհրդարանը Ազրպեյճանսին վերաբերող բանաձեւ մը ընդունած է, որով կը դատապարտէ Ազրպեյճանի մէջ քաղաքական բռնաճնշումները եւ կը պահանջէ անյապաղ ազատ արձակել հայ քաղաքական բանտարկեալները եւ ռազմագերիները, ներառեալ՝ Արցախի ռազմաքաղաքական ղեկավարութիւնը:

«Եւրոպական խորհրդարանը կրկին իր խոր մտահոգութիւնը կը յայտնէ Ազրպեյճանի մէջ հայ քաղաքական բանտարկեալներու եւ ռազմագերիներու, ներառեալ Լեռնային Ղարաբաղի նախկին բարձրաստիճան ներկայացուցիչները, շարունակուող կալանաւորման կապակցութեամբ, կոչ կ'ուղղէ անյապաղ եւ անվերապահօրէն ազատ արձակել գանոնք եւ յարգել անոնց հիմնարար իրաւունքները», նշուած է բանաձեւին մէջ:

Բանաձեւը ընդունուած է 492 կողմ եւ 23 դեմ ձայներով: Յայ գերիներուն վերաբերեալ դրոյթները վերջնական բնագիրին մէջ ներառուած են բանաձեւի համահեղինակ, Եւրոպական խորհրդարանի ֆրանսացի պատգամաւոր Մարինա Մեգիլիի ջանքերուն շնորհիւ:

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅ ԴՊՐՈՅԸ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻ ԻՐ ԱՐՉԱՆԱԳՐԱԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՆՇԱՐԱՐՈՂ ՈՒ ԳՆԱՀԱՏՈՂ ՋԱՏԱԳՈՎՆԵՐՈՒ

Այս շաբաթ Սրբոց Թարգմանչաց տօնն է՝ յիշատակը Ս. Մեսրոպ Մաշտոցին, Ս. Սահակ Պարթեւ հայրապետին ու բոլոր անոնց, որոնք, աստուածային օժանդակութեամբ, հինգերորդ դարէն սկսեալ իրենց մտքի ու հոգիի լոյսով շքեղօրէն զարդարեցին մեր Եկեղեցւոյ ու հայութեան կեանքը ու ազգային մշակոյթի ճամբով Ոսկեդար կերտեցին:

Այս առթիւ, Յայ Եկեղեցին իր սրբազան կամարներուն տակ անգամ մը եւս կը հռչակէ, որ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի լուսեղեն տեսիլքով ու թարգմանչաց սերունդներու բոլորանուէր աշխատանքով Աստուծոյ անմահական օրհնութիւնը իջաւ հայութեան կեանքէն ներս: Յետեւաբար նուիրական այս առիթով մեր խօսքը նախ կ'ուղղենք հաւատացեալ մեր ժողովուրդին՝ յորդորելով մեր ազգի գաւակները, որ իբրեւ հզօր հաւատք՝ Սրբոց Թարգմանչաց յիշատակը կենդանի պահեն, որպէսզի քրիստոնեական ու ազգային անմահ արժեքներով ամրացած՝ պայծառ ու կանգուն մնայ հայութեան կեանքը:

Արդարեւ, մեր Եկեղեցիներուն ու դպրոցներուն մէջ, այլեւ՝ մեր տուններէ ներս, պետք է շարունակենք երկիւղածութեամբ յիշել հայոց այբուբենի գիւտին եւ Աստուածաշունչի թարգմանութեան պատմութիւնները եւ սերունդէ սերունդ հռչակենք, որ թարգմանչաց գործը սուրբ էր, եւ այդ գործին լծակիցները կը մնան յաւետ օրինելով:

Յարդ ո՛չ հուրը եւ ո՛չ ալ սուրը կրցան մեզ հեռացնել այդ հաւատքով ամրացած մեր ազգային գիտակցութենէն: Ս. Թարգմանչաց աւանդը կը մնայ գոյատեւտ, որպէսզի մենք՝ յանուն մեր քրիստոնեական հաւատքին, յանուն մեր լեզուին ու տոհմային աւանդներուն, այլեւ՝ յանուն մեր պատմութեան եւ դարաւոր իղծերուն, շարունակենք կենդանի գործով մարտնչիլ ու արարել:

Աղօթարար՝
ՀԱՅԷ ԱՐԸ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՑ

Շար.ը՝ էջ 2

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅԻ ՆՈՒԻՐՈՒԹԵՐ «ԱԶԴԱԿ»-Ի ԱՅՍՕՐՈՒԹԱՆ ԹԻԲԸ ԿԸ ՀՈՎԱՆՆԱԲՈՐԷ ՄԻԱՅՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ «ԱԶԴԱԿ»-Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂ ՄԸ

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● ԵՐՈՂՊԱՅԻ դիւանագէտ մը «Յատաս»-ին. «Եւրոպական ապա- հովական առաքելութեան յառաջապահ ստորաբաժանումը, որ բաղ- կացած է հարիւրէ աւելի գինուորներէ, տարեվերջին պիտի հասնի Պէյրութ: Անոնք պիտի աջակցին լիբանանեան բանակին ու ապահո- վական ուժերուն, եւ հարաւային Լիբանանի մէջ պիտի չտեղակա- յին: Ֆրանսան, Իտալիան ու Սպանիան մաս կը կազմեն Լիբանանի մէջ եւրոպական առաքելութեան ուժին»:

● «ԼԻԻՏԱ ՈՒՂԹԱՆ» օրաթերթ. «Պաապոտայի պալատը մինչեւ երեկ զիշեր սպասուող բանակցութիւններու թուականէն չտեղեկա- ցուեցաւ, հակառակ Ուաշինկթընի անոնց կայացումը հաստատելուն ու անհրաժեշտ Նախապատրաստական աշխատանքներուն ձեռ- նարկելուն»:

● «ԺՈՒՐՅՈՒՐԻԱ» օրաթերթի տեղեկութեան համաձայն, «Ամերի- կեան կողմին մէջ կան ոմանք, որոնք կը Նախընտրեն Թամիայի ժո- ղովը խորայլեան ընտրութիւններէն ետք յետաձգել, որովհետեւ Թամիայի մէջ բանակցութիւններուն ընթացքին գործնական ար- դիւններու հասնիլը երաշխաւորուած չէ»:

● ՊԻԲԼԱՍԳԻՏԱԿԱՆ աղբիւրներ «Ժուժուորիա» օրաթերթին. «Թամիայի մէջ սպասուող բանակցութիւններու փուլը Լիբանանի համար վճռական ջրբաժան պիտի ըլլայ. արաբական ու միջազգա- յին խիստ աջակցութեամբ կը յաջողի պետութեան եւ բանակի ներ- կայութիւնը ամրագրել եւ գերիշխանութիւնն ու սահմանները պահ- պանող պաշտպանութեան այլընտրանքային համակարգ ստեղծել, կամ՝ ալ խորայլեան կատարուած իրողութիւնը իր պայմանները կը պարտադրէ»:

● ՍՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւր մը «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Շա- րունակուող բանակցութիւնները «Ժամանակ շահելու» ծիրին մէջ են՝ սպասելով Իրանի հետ գինուորական ճակատումի վճռումին ու յա- ռաջիկայ փուլի տունելներու յստակացման»:

● ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ հեղինակութիւն մը «Լեպանոն Ֆայլը»-ին յայտ- նած է, որ այն, ինչ որ լսած է արեւմտեան մայրաքաղաքներէն մէկուն մէջ, լաւ բան չի խոստանար, եւ այն, որուն Լիբանանը Նոյեմբերին ականատես պիտի դառնայ, կրնայ փոխել գոյութիւն ունեցող սթա- թիւս քոյի մեծ մասը:

● ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Ֆի- ՆԻԼ-ը անցեալին կը պատկանի, եւ Ուաշինկթըն որեւէ ձեւաչափով անոր վերադարձումը պիտի չընդունի, Նոյնիսկ ի պահանջել հար- կին Ապահովութեան խորհուրդին մէջ վերօ կիրարկելով»:

● ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ կողմի մը մէջ պաշտօնատար մը «Ախպար» օրաթերթին. «Այն, ինչ որ եւրոպական կողմը կ'առաջարկէ, խորքին մէջ խորայլեան պահանջներուն չի հակասեր: Մարզումի առաքելու- թիւնը Պարաւային Լիբանանը չի ներառեր եւ Եւրոպական Միութեան չ'արտօսեր Լիթանի գետէն հարաւ տեղակայուիլ, այլ կը կեդրոնա- նայ Սուրիոյ հետ արեւելեան ու հիւսիսային սահմաններուն վրայ»:

● ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Միա- ցեալ Նահանգներու Շերակոյտի արտաքին յարաբերութիւններու յանձնախումբի անդամները վարչապետ Սալամի եւ անոր ընկերակ- ցող պատուիրակութեան հետ հանդիպումի ընթացքին յղեցին կարծի ու բարձր նշանդոյի պատգամ մը, որ լիբանանեան պետու- թեան գործունեութեան վերաբերեալ ամերիկեան վարչակազմին դիրքորոշումը կ'արտացոլէ»:

● ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Լի- բանանցի շարք մը բարձրաստիճան սպաներու դէմ պիտի հաստա- տուին Նոր պատժամիջոցներ, որոնք բանակով կամ ընդհանուր ապահովութեան ուժերով պիտի չսահմանափակուին, այլ պիտի նե- րառնեն այլ մարմիններ, ինչպէս Նաեւ անհատներ, ընկերութիւններ եւ լուսնայափոխութեան ընկերութիւններ»:

Աղբիւրները պատժամիջոցներու թիրախ եղող անձերուն անուն- ները կամ որդեգրուելիք քայլին յայտարարման ժամկէտը չեն ճշդած:

● «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ». «Դիւանագիտական գեկուցում մը գգուշ- ացուց Սուրիոյ մէջ ընկերային հաւանական մեծ պայթումէ մը, որ անխուսափելիօրէն պիտի տարածուի դէպի Լիբանան»՝ սահմաննե- րու, տնտեսութեան ու բնակչութեան տեղաշարժի միջոցով, ինչ որ Լիբանանի կայունութիւնը ուղղակիօրէն կը կապէ Դամասկոսի՝ իր ներքին ճգնաժամը զսպելու կարողութեան հետ»:

● ԱՐԲԻՐՆԵՐ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու Նախարարի Նախարարաց խորհուրդի նիստերուն մասնակցութեան առկայման շուրջ ստեղծուած ճգնաժամին մէջ դրական յառաջընթացի նշաններ կան, որովհետեւ Նախագահ Աունի միջնորդութեամբ ապահովուած է Ֆիլանսաւորում, որ կ'արտօսէ վճարել կառավարական գերատեսչութիւններուն Լիբանանի Ելեկ- տրականութեան ընկերութեան ունեցած պարտքերու մէկ մասը»:

● ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ուժեր կուսակցութենէն աղբիւրներ «Մուտուն»-ին. «Լիբանանեան ուժեր կուսակցութիւնը տկարացնել ամենէ շատ ու- գող կողմը շիի երկեակն է, ինչպէս Նաեւ խոր պետութեան կարգ մը

Նախարարները, որոնք ապրուստի թղթածրարներուն մէջ խոչըն- դոտներ չեն դիմագրաւեր, ինչպէս Նաեւ Յըզպալլայի զենքի հարցը չեն դիմակայեր»:

● ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ուժեր կուսակցութենէն աղբիւրներ «Մուտուն»-ին. «Կառավարութիւնը ծածկոյթ կը տրամադրէ Ելեմուտքի Նախարարի դիրքորոշումին ու վարմունքին, եւ ան է, որ կը մերժէ Լիբանանի Ելեկտրականութեան ընկերութեան գումարները վճարել, մինչ անոր պատկանելիութիւնն ու հեղինակութիւնը ծանօթ են, ու այս հարցին մէջ զաղտնիքներ չկան»:

● ԻՐԱԿԻԾԱԿԻՆ հետեւող աղբիւրներ «Լեպանոն Ֆայլը»-ին մտավախութիւն կը յայտնեն, որ որոշ ընտանիքներ տաքնալու հա- մար պիտի վերադառնան հին հազուստ եւ անիւներ այրելուն, ինչ- պէս ատիկա տեղի ունեցած էր Նախորդ եղանակներուն՝ մագուրի եւ վառելիքայտի գիներու գզալի աճին պատճառով, հակառակ առող- ջութեան վերաբերեալ գոյութիւն ունեցող վտանգին:

● ԱՐԲԻՐՆԵՐ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Արիեստական բանականութեան Նախարարութեան ստեղծման օրինագիծը կը դի- մագրաւէ խոչընդոտներ, զորս ապահովական մտավախութիւններէ մղուած կը ստեղծեն Յաւատարմութիւն դիմադրութեան երեսփոխ- նական պլոքի երեսփոխանները:

● ԱՐԲԻՐՆԵՐ «Ախպար» օրաթերթին. «Լաւատեղեակ աղբիւ- րներ հաղորդեցին, որ ամերիկացիները վերստին սկսած են լիբանա- նի պաշտօնատարներու հետ ընկարկել Յըզպալլայի գումարներ հասնիլը արգիլելու աւելի յաջող քայլերը»:

● 95 եւ 98 օքթան պենզինի գիները նուազեցան 23000 լ.ն.-ով եւ յաջորդաբար հասան 2.802.000 լ.ն.-ի եւ 2.820.000 լ.ն.-ի, մագուրի գինը նուազեցաւ 78000 լ.ն.-ով եւ հասաւ 2.614.000 լ.ն.-ի, իսկ պիւ- թակազին գինը մնաց անփոփոխ՝ 1.383.000 լ.ն.:

ՀԱՅ ԳՊՐՈՅԸ ՊԵՏՔ ՈՒՆԻ ԻՐ...
Շարունակուած Ա. Էջէն

Անկասկած, Սրբոց Թարգմանչաց տօնին առիթով, այսօր անհուն ուրախութեամբ կ'ողջունենք հայ վարժարանը ու կ'օրհնենք անոր եր- դիքին տակ բացուող կրթական Նոր տարին՝ սրտանց աղօթելով, որ վերջ գտնէ մեր կեանքին հետեւող աղէտները, որպէսզի Աստուծոյ բարեբար օրհնութեամբ առիթ ունենանք աւելի պայծառ ապրումներով դիտելու հայ դպրոց յաճախող մեր զաւակներուն երթը:

Յայ դպրոցին վերամուտին առիթով արդիականութիւն փնտռող մեր ծնողներուն կը յիշեցնենք, որ սփիւռքեան պայմաններու մէջ հա- սակ առնող մեր ժողովուրդի զաւակները առաւելաբար կարիքը ունին ինքզինքնին ճանչնալու եւ կարիքը ունին գինուելու սեփական մշա- կոյթի ու պատմութեան արժեքներով, որոնց ճամբան կը սկսի հայ դպրոցով:

Մեր կեանքի ամենէն ապահով յենարանը հայ դպրոցն է, որուն ճամ- բան տակաւին չէ ամայացած: Յետեաբար, յանուն մեր ինքնութեան պահպանութեան, Նուիրումով շրջապատենք հայ դպրոցը, որպէսզի վե- րընձիւղի ու վերականգնի մեր կեանքը:

Յայ դպրոցը իր տեղն ու կշիռը պէտք է պահէ մեր կեանքէն ներս: Այլապէս, եթէ հայ դպրոցը աղքատանայ, իրեն հետ կը տանի իրմով պայմանաւորուած մեր համայնական կեանքը: Յետեաբար դարձեալ կը յիշեցնենք, որ օտար վարժարան յաճախող հայ աշակերտներուն թիւը խոտոր կը համեմատի ազգային ապրումներով առաջնորդուող լիբանանահայ մեր կեանքին հետ:

Վստահաբար Թարգմանչաց տօնը Նաեւ պատեհութիւն կը ստեղծէ կոչ ուղղելու մեր ժողովուրդին, որ բարոյապէս, նիւթապէս ու գործնա- կան աջակցութեամբ զօրակցի հայ դպրոցին, որպէսզի, մասնաւորա- բար՝ այս օրերու ծանր պայմաններուն մէջ, հայ դպրոցն ալ կարենայ խանդավառ գործունեութեամբ ու բեղուն արդիւնքով շարունակել իր Նուիրական առաքելութիւնը: Անկասկած հայ դպրոցը այսօր պէտք ունի տաղանդատու ու Նուիրեալ մշակներու, հայ կրթութեան վսեմ գործին աջակցող առատաձեռն բարերարներու, հայութեան ճամբաներէն հա- ւատարմութեամբ քալող ծնողներու եւ ուսման հետամուտ փայլուն աշ- ակերտներու:

Յայ դպրոցը Նաեւ պէտք ունի իր արձանագրած յաջողութիւնները նշմարող ու գնահատող ջատագովներու: Արդարեւ, հակառակ բոլոր թերութիւններուն ու դժուարութեանց, պէտք չէ թերագնահատենք հայ դպրոցին աշխատանքը, այլ մեր ինքնութեան ուրուագիծը անոր մէջ տեսնելով՝ պէտք է ջանանք զօրակցիլ հայ դպրոցին ու ձգտիմք ար- դիականացնել անոր գործունեութիւնը: Մասնաւորապէս պէտք է գզանք, որ մենք ենք տերը մեր դպրոցներուն ու մենք մեր Նուիրումովն ու մասնակցութեամբը պէտք է պահենք ու պաշտպանենք գայն, պա- տուելու համար թարգմանչաց Նուիրական յիշատակն ու ապահովելու համար մեր կեանքին հայադրոշմ ընթացքը:

Այս առիթի կ'օրհնենք՝ հայ վարժարանը, մեր ա- շակերտներն ու իրենց ծնողները, մեր դաստիա- րակները, մեր բարերար- ներն ու հայ դպրոցին բա- րեկամները, մաղթելով, որ լիբանանահայ կրթա- կան ժառանգութիւնը առաւել եւս պտղաբերի ու հարստանայ:

Եւ վերջապէս, փառք տանք Աստուծոյ, որ իր զօրութեամբ միշտ կը պահպանէ մեր կեանքը եւ առիթ կ'ընծայէ, որ մեր հաւատքովն ու աշխա- տանքովը շրջանցենք մեզ շրջապատող տազնապ- ները ու մեր կեանքէն ներս գոյացած աներաժու- թիւները դարմանելով՝ վերականգնենք մեր վի- ճակը ու լաւատեսութեան հոգին պարգենք ամեն տեղ:

«ԱԶԴԱԿ»-Ի ՖՈՆՏԻՆ

- **Հուրի Ֆերմանեան-Խոսրովեանի մահուան առիթով՝**
 - **Տիկին Սոնիա Գանձապետեան (Միացեալ Նահանգներ)** 50\$
 - **Տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Յիւտա Արսլանեան** 50\$

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ
ՎԱՐԳԱՊԵՏԱՅ ՏՕՆԻՆ ԵՒ
ԳՊՐԵՎԱՆՔԻ 96-ՐԴ
ԿԻԹԱԿԱՆ-ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ՎԵՐԱՄՈՒՏԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Մեր ժողովուրդի զաւակներուն կը յայտնենք, որ կիրակի, 11 հոկտեմբեր 2026-ին, Անթիլիասի մայրավանքի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ պիտի մատուցուի Սուրբ եւ անմահ պատարագ՝ Թարգմանչաց Վարդապետաց տօ- նին եւ դպրեվանքի 96-րդ կրթական-ուսումնա- կան տարեշրջանի բացման առիթով:

Նախագահութեամբ՝
ՆՍՈՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ
Պիտի պատարագն ու քարոզել՝
ԳԵՐՊ. Տ. ՊԱՐՈՅՐ Ծ. ՎՐԴ. ԵՆՐԵՉԵԱՆ
(Տեսուչ դպրեվանոց)

Սուրբ պատարագի աւարտին, վեհարանի դահլիճին մէջ տեղի պիտի ունենայ դպրեվանքի տարեմուտի բացման պաշտօնական հանդիսու- թիւնը: Այս առիթով վեհափառ հայրապետը պի- տի ուղղէ իր հայրապետական պատգամը:

Կոչ կ'ուղղենք մեր հաւատացեալ ժողովուր- դին մասնակցելու Թարգմանչաց սերունդի յիշա- տակին մատուցուելիք Սուրբ պատարագին եւ ներկայ գտնուելու դպրեվանքի վերամուտի հան- դիսութեան:

ԴԻՄԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԿԱՐԵՆ ԽԻՏԱԿԵՐՏԵԱՆԻ մահուան 6-րդ տարե- լիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կա- տարուի կիրակի, 11 հոկտեմբեր 2026-ին, Անթիլիա- սի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ, յա- ւարտ Ս. պատարագի:

Առգանց Լսարան

Հինգշաբթի, 15 Հոկտեմբեր 2026-ին, Պէյրութի Ժամանակացոյցով Ժամը 19:00-ին:

Մասնակցութեան համար գրել minas777@gmail.com եւ Նամակին կամ +374 70 80 70 50 համարին (WhatsApp)

«Գանձեր Միսիթարեան երաժշտական ակադեմիային»

Փրոֆ. Հայկ Իւթիւնեան

Փրակի Կարողեան համալսարանի երաժշտական համոյթներու երաժշտապետ

ՎԵՐՁԻՆ ԵՐԿՈՒ ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ՝ ԱՅՍՕՐ՝ ՇԱԲԱԹ, 10 ԵՒ ՎԱՂԸ՝

ԿԻՐԱԿԻ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2026-Ի ՀԱՄԱՋԳԱՅԻՆԻ «ԳԱՄՊԱՐ ԻՓԷԿԵԱՆ»

ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵ՛ «ԴՈՂ՝ ՍԻՐՏԸ ԳՈՂ» (ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ)

ԲԵՄԱԴՐԻՉ ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 8:00-ԻՆ, «ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՁ:

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՊԱՏԳԱՄԸ՝

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԺԷՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ

ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ

ԵՒ ՄԵՐ ԳՈՅԵՐԹԻ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ

Թարգմանչաց տօնը լոկ պատմական իրադարձութեան մը հպարտ վերյուշը կամ օրացուցային արարողութիւն չէ. անկա տարուն բոլոր օրերուն ապրելու եւ գործադրելու ազգային-հոգեմտաւոր պատգամ է:

Ե. դարուն Ս. Սահակ Պարթեւի եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի տեսլականով սկզբնաւորուած Թարգմանչաց շարժումը սոսկ այբուբենի գիւտ կամ թարգմանչական աշխատանք չէր, այլ՝ հայացման, ինքնութեան կերտման եւ ազգային դիմագիծի պահպանման համազգային սըրբազան պայքար: Սուրբ թարգմանիչները, իրենց աննկուն հաւատքով ու զոհողութեամբ, հայ լեզուն դարձուցին այն անառիկ ամրոցը, որուն շնորհիւ հայ ժողովուրդը դարերու փոթորիկներուն դիմաց պահեց իր գոյութիւնը:

Այսօր, հայոց գիրերու գիւտին 16 դար ետք, հայութիւնը ե՛ւ հայրենիքի ե՛ւ սփիւռքի մէջ կանգնած է ճակատագրական մարտահրաւերներու առջեւ: Համաշխարհայնացման ալիքները, թուային ծովումը, օտար փառքերու հետեւիլը, ինչպէս նաեւ հայեցի կրթութեան ու մշակոյթին հանդէպ նկատուող անտարբերութիւնը սպառնալիք են ազգային արժեքային համակարգին: Ներկայիս, աւելի քան երբեք, դեմ յանդիման կը գտնուինք մայրենի լեզուն, մշակոյթն ու ազգային արւանդները պահպանելու, ինչպէս նաեւ նորօրէն «թարգմանիչներ»՝ հայ ուսուցիչներ, գրողներ, մտաւորականներ եւ ազգային արժեքներով ապրող նոր սերունդ պատրաստելու անհրաժեշտութեան առջեւ: Այս առաքելութեան ճանապարհին Թարգմանչաց տօնի ոգին վերապրեցնող ու շարունակող հիմնական կառոյցը հայ դպրոցն է, որուն անվերապահօրէն նեցուկ կանգնած է Համազգայինը:

Այս տազնապալի պայմաններուն մէջ, իբրեւ միութիւն, չենք կրնար անտարբեր աչքով դիտել առկա իրականութիւնը: Նորահաս սերունդին զգալի մէկ մասը զանազան պատճառներով, այսօր կը յաճախէ օտար վարժարաններ՝ ենթակայ դառնալով ծովման, օտա-

րացման եւ ազգային պատկանելիութեան զգացումի աստիճանական նուազման դաժան սպառնալիքին: Այս իրողութիւնը ընկրկելու պատճառ չէ, այլ հրամայական ազդակ՝ որդեգրելու նորօրէնայ, այժմեական ու նպատակաւաց մօտեցումներ: Համազգայինը բոլորինն է՝ օտար կամ հայկական վարժարան յաճախող բոլոր հայ փոքրերուն, պատանիներուն եւ երիտասարդներուն: Համազգայինի առաքելութիւնն է արդիականացուած ծրագիրներով, գրաւիչ միջոցներով, ինչպէս նաեւ մշակութային ու գեղարուեստական շերմ մթնոլորտով զարթնեցնել անոնց մէջ հայեցի ինքնութեան հպարտութիւնը, որպէսզի իւրաքանչիւր հայ պատանի վերագտնէ ազգային արմատները եւ դառնայ հայ մշակոյթի աշխուժ դերակատար:

Արդ, Նիկոլ Աղբալեանի եւ Լեւոն Շանթի տեսլականով տողորուած Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութիւնը անսահման նուիրումով կը շարունակէ իր պատմական առաքելութիւնը: Մշակութային կեդրոնները՝ «Լեւոն Շանթ»-ն ու «Աղբալեան»-ի «Ժիրայր եւ Յովիտ հաշատուրեան», իրենց գեղարւեստի դպրոցներով ու մասնագիտացած մասնաճիւղերով հայ պատանիին ու երիտասարդին առջեւ լայն կը բանան հայեցի դաստիարակութեան դռները:

Նկատի ունենալով հայրենիքի շուրջ ստեղծուած աշխարհաքաղաքական ծանր պայմաններն ու սփիւռքեան գաղութներու վերակազմակերպման հրամայականը՝ հարկ է Թարգմանչաց տօնը դարձնել հայեցի դաստիարակութեան նորօրէնայ շարժում, որպէսզի մեր ազգային արժեքներն ու մայրենին հասանելի դառնան նորօրէնայ սերունդին:

Տե՛ր կանգնի՛ր մեր մայրենիին, հաւատարի՛մ մնանք մեր լեզուին ու մշակոյթին, որպէսզի միասնաբար երաշխաւորենք հայ ազգի անսասն յաւերժութիւնը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼԻՔԱՆԱԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՇՈՒՆՉԸ

ՏԵՐ ԶՕՐԻ ԱՒԱԶՆԵՐԷՆ ՊԱԶԵԼ

Տեղասպանութեան վաթսուամեակ, Հայկա:

Միջճեմարանական շարադրութեան մրցանք, նկւթ՝ Տեր Զօրի աւազներուն վրայ այբուբեն տրվեցնող հայ մայրը:

Վաղ երիտասարդութեանս օրերն էին, երեսակայութեան մէջ լողալով՝ հասաւ Տեր Զօրի անապատը, տեսայ կարմիր ջարդի եւ թուրքի եաթաղանին ընդառաջ հայ մօր տիպարը, որ նահատակութեան երթին, ջուրէն եւ հացէն աւելի կարելորելով իր մանկան մեքրոպեան այբուբենը տրվեցնելու անազանգը, ստանձնած էր ուսուցիչի դերը:

Այս պատկերի բանդակը ՀՕՍ-ի կողմէ գտնուող է Տեր Զօրի Նահատակաց յուշիամալիին մէջ:

հիմնելով՝ ստացած էին այս մենաշնորհը:

Հայրենիքէն արտագաղթած երիտասարդ ծնողները, ընդհանրապէս՝ երաժշտական մարզի արհեստավարժներ, կ'ապրէին եւ կը գործէին, այդ արուեստի օրրանին Պազել քաղաքին մէջ:

Երուպական չափանիշներով, արդիական ու գեղակերտ դպրոցին դասարանը երբ մտայ, տակաւին աշակերտները չէին հասած, ուսուցչուհին ներս բերած էր դասգիրքերը եւ աշխատանքային տետրակները, որոնք ցնցեցին Էութիւնս, Ս. Մեսրոպի նկարը արդէն ամբողջ հայրենիքի մը խորհրդանիշն էր, այդ դասագիրքերը հայրենի հողն էին, հոն էր Արշակ Բ. թագաւորը, յանձնին աշակերտներու ծնողաց, որոնք կ'ընկերակցէին իրենց հոգեհատորներուն: Մայրեր ու հայրեր իրենց սիրտուն զաւակներով՝ թիւով տասնէօթ աշակերտ:

Իբրեւ նոր առաջնորդ՝ սրբազանը տեղեկացած էր, թէ երկար ժամանակէ ի վեր շրջանին մէջ ս. պատարագ չէր մատուցուած: Առաջին հարցումը եղաւ երեխաներուն, թէ որո՞ւն մըլըտուած են: Ի յայտ եկաւ, որ միայն մէկ

ՍԱԹԻԿ ԷՊԼԻՂԱԹԵԱՆ
Շար.ը՝ էջ 6

ՓՈԽԱՆ ԵՐԱԽՏԻՔԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ

ԵՒ ՏԽՈՒՐ ԽՕՍՔԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԷՆ

(ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ)

Հայ սփիւռքը պէտք է տկարանայ, որպէսզի հզօրանայ Հայաստանը:

Արման Եղոյեան
(Հայաստանի Ազգային Ժողովի անդամ)

Առաջին հայեացքով ազնիւ ընթերցողը կրնայ ըսել, թէ ի՞նչ առնչութիւն ունին կրթական վերամուտն ու Թարգմանչացը վերելի նախադասութեան հետ, որ խորքին մէջ, դատապարտելի ըլլալով հանդերձ, կ'արտացոլացնէ տուեալ անձին ունեցած ազգային թէ քաղաքակրթական մտքի կարճատեսութիւնը, ծանծաղամտութիւնը, հոգիին խեղճութիւնն ու, ցաւ ի սիրտ՝ դալուկ կազմաւորումը:

Ալեկի՛ն. կրնայ արդարօրէն ընդգծուիլ, որ նման խօսքի արձագանգելով՝ ձեռով մը արժեւորած կ'ըլլանք մտքի բուսկութիւնն ու, որ արտաբերող անձին իսկութիւնը կը բացայայտէ՝ ըստ ամենայնի:

Այրուհանդերձ, երբ ազգի մակարդակի վիրաւորանք կը զգենու որեւէ խօսք կամ մտածում, այդ ալ՝ խորհրդարանի ամպիոնէն արձակուած, ինչպիսի պատճառ ալ ունեցած ըլլայ անկիւս, հայ գրիչը պարտաւոր է հաւազդել, պարզապէս որովհետեւ ազգային պարունակին նկատմամբ որեւէ ամբաստանութիւն, անպատիւ խօսք, սուտ վերագրում այլապէս հաճոյալից պահեր պիտի պատճառեն հակառակորդին, թշամի ուժերու թէ հայ ժողովուրդի հանդէպ ատելութեամբ յագեցած մարդոց:

Արդ, ժողովորդավարութեան ամենաեական յատկութիւնը ազատ խօսքի ընկալումն է, նոյնիսկ՝ քննադատութիւնը, սակայն՝ առանց շահագործումի եւ ինքնախաբէութեան: Այո՛, ազատ մտքեր արտայայտել հայ սփիւռքին մասին՝ իրաւունք է:

Ձնական մտքով անդրադառնալ սփիւռքահայ իրականութեան հետ կապ ունեցող որեւէ հարցի մասին՝ բոլորին ակնկալութիւնը պէտք է ըլլայ:

Ձնահաւտել այս կամ այն աշխատանքը, ծրագիրը կամ ըմբռնումները՝ այս ալ արդարացի երէնոյթ է:

Սակայն անտեսել, ուրանալ եւ անարգական խօսքերով վիրաւորել ամբողջ հաւաքականութիւն մը, որ պարտադրաբար դարձեր է սփիւռք եւ ուշ կամ կանուխ՝ եթեակայ է ստոյգ այլասերումի ու ինքնութեան կորուստի, սա արդէն ապերախտ եւ թշնամական մօտեցում է, ատելավառ զգացումներու յագուրդ տալ է:

Ժողովուրդներու կեանքին մէջ չէ պատահած այն, որ սեփական պետութեան այս կամ այն ներկայացուցիչը, վերանկատեցած հայրենիքի երկնակամարին տակ, գիտակցելով ազգային պատմութեան, փոխան՝ երախտագիտական զգացումներու, քաջալեր ու յարգալից խօսքերով, արիամարիտ սեփական ժողովուրդի մնացորդացը ու ցանկալ, այս պարագային, սփիւռքի տկարացումը:

Ըստ երէնոյթին, խնդրոյ առարկայ խորիւրդարանականը կը տառապի եռադէմ «անհատականութեն» եւ որով կը փորձէ իր մտքի հանճար փոխանցել շուրջ բոլոր՝ յայտնելով իր քաղաքական «հետսուխթիւն»-ը:

Մեր զարմանքին ու տխրութեան միտք բանին:

Երբ խօսքը կը վերաբերի հայ սփիւռքին, որ աւելի քան հարիւր տարուան գոյութենական պայքարի կենսափորձ ունի, արդեօք պատշաճ է հայ անհատի մը, անկիւս ըլլալ պետական գործիչի թէ համեստ հայրորդի, այսպիսի թեթեամտութեամբ վերաբերիլ ու հաւաքական արժանապատուութիւն խոցող խօսքեր արտասանել:

Տարրական իմացութիւնն անգամ կը յուշէ, որ ցեղասպանութիւն ապրած հայ ժողովուրդի մեծագոյն իրագործումը եղաւ ինքնագիտակցութեան պահպանումը, այդ ալ՝ ամենադժուարին պայմաններուն մէջ իսկ, երբ թուրքի եաթաղանէ ճողորպած հայ մնացորդացը լծուեցան ազգային ու մարդկային տեսակի ապահովման մաքառումին:

Հաւաքական վերականգնումի մաքառում, որուն յաջողութեան, իրադրականին մեծապէս նպաստեց հայ վարժարանը, որ իրենարայաջորդ սերունդներու փոխանցեց հայեցի դաստիարակութիւն, ուսում եւ ազգային արժեքներու գիտակցութիւն:

Միթէ գաղտնի՞ք է, որ սփիւռքահայութիւնը եթէ երբեք կրցաւ տոկալ, դիմանալ ու հալաբոյր ջերմութեամբ կենալ մը վարել, ապա այդ՝ շնորհիւ հայ վարժարանին, որուն երդիքին տակ սերունդներ հայացան եւ հայրենիքի կարօտով ապրեցան:

Միւս կողմէ՝ ինչպէ՞ս կարելի է մոռացութեան տալ դարերու խորներէ մեզի ժառանգ մնացած մայրենի լեզուին, պատմութեան եւ մշակոյթի գեղեցկութիւնը:

Միթէ Թարգմանչաց սերունդի գործած հերոսութիւնը, ազգակերտի սքանչելի աշխատանքը, հայու տեսակի պաշտպանութեան եւ հզօրացման ամենանուիրական աք-

թը չեղա՞ւ, երբ հայոց արքունի թէ հոգեւորական դասի աշակցութիւնը առաւել ուժ եւ կորով ներշնչեց ազգային գիտակցութեամբ բոցավառ Ոսկեդարի սերունդին, որ յաջողեցաւ տուեալ ժամանակի գերգարգացած զենքը՝ հայոց այբուբենը հնարել, ու անով փրկել ազգը ստոյգ այլասերումէ, օտարացումէ եւ ինքնաբնաջնջումէ:

Այսօր, Ճիշդ է, որ անփոխարինելի հայ վարժարանը կը դիմագրաւէ բազում եւ մեծ դժուարութիւն, կ'ապրի ահագանգային պահեր, իսկ ամենաողբերգականը՝ տակաւ կը նուագի հայ վարժարան յաճախող հայ աշակերտութեան թիւը՝ գաղութի նօսրացումի թէ օտար վարժարանի դռները թակողներու պատճառով:

Փաստօրէն հայ վարժարանը, որ դար մը ամբողջ կրցաւ իր առաքելութեան տեր կանգնիլ՝ շնորհիւ նուիրեալ դասատուներու, դաստիարակներու, ծնողներու եւ հովանաւոր միութիւններու թէ խնամակալներու, վերջին տասնամեակներուն, հակառակ բարեկարգումի զանազան տեսակի աշխատանքներու (կառոյց, մեթօտ, նորովի կրթական ընկալումներ, մանկավարժական ուսմունք եւ այլն), կարծես սկսած է կորսնցնել իր հմայքը, թելադրականութիւնն ու այժմեականութիւնը:

Կրթօճախներու մրցակցութեան մասին չէ խօսքը, որքան՝ հայ վարժարանին վերապահած հայ ոգիի փոխանցումին, կրթական բարձրագոյն եւ արդի ուսում ջանքելու առընթեր:

Ըսել ուզուածը այն է, որ հայ վարժարանի առաքելութեան նպաստելու եւ անոր նոր շունչ սնուցանելու համար մեծագոյն բացական ազգային-կրթական ծրագիրն է, որ օժտուած պէտք է ըլլար, պէտք է ըլլայ, ռազմավարական մտածողութեամբ եւ ուժեղ տեսլականի ուղեկցութեամբ:

Այնքան չարչրկուած բառեր են՝ կրթական ծրագիր ու ռազմավարութիւն, որ մեր կանանջներու լսելի են երկար ժամանակէ ի վեր:

Բարեփոխում, բարեկարգում, զարգացում է կառուցում՝ անհրաժեշտ մարտահրաւերը յառաջիկայ տարիներուն, որպէսզի ընդարմացած հայ կեանքին ներշնչեց յուսալից եւ ապահով տարիներ՝ փոխան քարոզաբոյր խօսքերու եւ վարդապետի ակնցներու:

21-րդ դարու նիւթականացած կեանքի ու արհեստագիտական նուաճումներու շոյալութեան ի տես՝ հայ վարժարանի, ուսուցչակազմի թէ վարչական կազմի նկատմամբ ցուցաբերուած ամէն անհաճոյ վերաբերում թէ իրաւունքի զլացում արդէն կրթական կառոյցներու առաքելութիւնը խնդրոյ առարկայ կը դարձնէ՝ պատճառելով

զաղուրթահայ կեանքի թէ ազգային միջավայրի անհանգստութիւն, տեղատուութիւն:

Յատկապէս լիբանանահայութեան պարագային, գաղութի վերջին յիսնամեայ պատմութիւնը կը յուշէ, թէ նահանջի երէնոյթը ինչպիսի՞ աւերներ գործած է, երբ նկատի առնենք պարզ վիճակագրութիւն մը՝հայ ղըպրոցներուն, աշակերտութեան թէ ուսուցչակազմի թիւին անհնչուող:

Գաղութահայ կեանքը, ազգային, կրթական, եկեղեցական, կուսակցական, միութենական եւ այլազան կառոյցներ կանգուն պահելու բոլոր աշխատանքները եղած են մէկ նպատակի համար՝ ըստ կարելոյն պաշտպանել սփիւռքահայութեան դիմագիծն ու իրաւունքները՝ յանուն վերանկախացած հայրենիքի հզօրացման:

Գաղտնի՞ք մը յայտնած կ'ըլլանք. եթէ երբեք հաստատագրենք իրողութիւն մը անսեթեթ, որ առանց հայ վարժարանի գոյութեան՝ ա՛լ ինչ խօսք զաղութահայ կեանքի վերաշինուացման, վերականգնման եւ հզօրացման:

Այո՛, սփիւռքահայութիւնը ա՛լ ծանձրացած է յորդորներ լսելէ, խոհանոցային խրատներ ունկնդրելէ եւ, այսպէս ըսած, հալապիկապանումի սեմինարներու իր մասնակցութիւնը բերելէ:

Թարգմանչաց սերունդը հայութեան վերադարձուց ինքնավստահութիւնն ու պայծառ ապագայ կերտելու ջանք բոցավառեց: Ալեկի՛ն. ազգային պարունակը ջրդեղեց քաղաքակրթական ամենավառ իրագործումներով:

Այսօր ազգային գոյամարտ մը կայ, որ շնորհիւ հայ վարժարանին՝ տակաւին կը շարունակէ իր երթը, թէկու՞զ՝ տեղատուութեամբ եւ մեծ բացթողումներով:

Սփիւռքահայութիւնը գիտակցէ է այս կացութեան: Կը փորձէ սրբազրել:

Մեր մարդանքն է, որ հայրենի պետութիւնը իր վարքագիծը փոխէ եւ տեր կանգնի իր ժողովուրդի մնացորդացին, եթէ երբեք կ'ուզէ հզօր Հայաստան կառուցել:

ՀԱՍՏԻԿ ԳԻՆԼԵԱՆՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՏՕՆԸ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԼՈՅՍԻ ՊԱՏԳԱՄԸ

«Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»:

Յայոց տօնացոյցին համաձայն, հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին կը նշուի Սրբոց Թարգմանչաց տօնը: Յայ առաքելական եկեղեցւոյ կենսքին մէջ այս տօնը սովորական յիշատակի օր մը չէ միայն: Ան մեր ազգային ու հոգեւոր ինքնութեան խորքերէն բխող սրբազան տօնն է, որ մեզ ամեն տարի կը վերադարձնէ այն մեծ լուսաւորու-թեան ակունքին, ուրկէ ծնած են՝ մեսրոպատառ հայոց լեզուն, հայ դպրութիւնը եւ մեր Ոսկեդարու մշակոյթը:

Թարգմանչաց տօնը առիթ մըն է անգամ մը եւս խոնարհելու Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի, Ս. Սահակ Պարթեւի եւ անոնց գործակից թարգ-մանիչ հայրերու յիշատակին առջեւ եւ վերաբժեւորելու այն մեծ առա-քելութիւնը, որուն շնորհիւ հայ ժողովուրդը ստացաւ ոչ միայն սեփա-կան գիրն ու գրականութիւնը, այլ՝ նաեւ՝ իր քրիստոնեական հաւատ-քը, լեզուն, մշակոյթն ու ազգային ինքնութիւնը սերունդէ սերունդ փո-խանջելու հզօր գինսաւոյն-միջոցը:

Թարգմանչաց տօնը նաեւ մեզի ուղղուած հարցում մըն է. ի՞նչ մնացած է մեզի այն մեծ ժառանգութենէն, որ աւելի քան տասնվեց դար առաջ մեզի վստահուեցաւ:

Արդեօք մենք այսօր բաւարար չափով գիտակցա՞ծ ենք, թէ ի՞նչ նշանակութիւն ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը մեր ժողովուրդի գոյա-տեման պատմութեան մէջ:

Յայ ժողովուրդը, ինչպէս՝ աշխարհի հնագոյն ժողովուրդները, ունէր՝ իր լե-զուն, բանաւոր ասանդութիւնները, մշակութային յիշողութիւնը եւ սերուն-դէ սերունդ փոխանցուող հոգեւոր ու ազգային ժառանգութիւնը: Սակայն հայերէն գրաւոր լեզուի բացակայու-թիւնը սահմանափակում մըն էր ազ-գային մշակոյթի ամբողջական զար-գացումին ու փոխանցումին:

Հինգերորդ դարու սկիզբը հայ ժո-ղովուրդին համար քաղաքական ու կրօնական ծանր ժամանակաշրջան մըն էր: Յայոց թագաւորութեան կոր-ծանումէն ետք Յայաստանը յայտնը-ած էր պարսկական եւ բիզանդական ազդեցութիւններու միջեւ, իսկ օտար լեզուներու ու մշակոյթներու ճնշումը կը սպառնար խորանալ: Առ այդ, հայ ժողովուրդի ազգային դիմագի-ծին պահպանութիւնը դարձած էր կենսական անհրաժեշտութիւն:

Այս պայմաններուն մէջ հայ գիրի ստեղծումը այլեւս միայն գրա-կան կամ լեզուական անհրաժեշտութիւն չէր: Ան դարձած էր ազգա-յին գոյութենական հրամայական:

Եւ ահա Յայոց պատմութեան բեմին վրայ կը յայտնուի մեծա-քանչ մարդ մը՝ Մեսրոպ Մաշտոց անուն:

Աւանդաբար 405 թուականով թուագրուող հայոց գիրերու գիւտէն ետք, Մաշտոցն այլ լեզուին տուաւ գրաւոր արտայայտութեան ինք-նուրոյն ու ամբողջական համակարգ մը: Սակայն անոր մեծութիւնը միայն այբուբենի ստեղծումով չի սահմանափակուի. Մաշտոց եղաւ՝ ուսուցիչ, քարոզիչ, թարգմանիչ, շարականագիր եւ հայ մշակոյթի մեծ ճարտարապետը: Ան պատրաստեց աշակերտներու այն սերուն-դը, որ պիտի շարունակէր իր լուսաւոր առաքելութիւնը:

Մաշտոցի կողքին կանգնած էր Ս. Սահակ Պարթեւ հայրապետը, իսկ Վռամշապուհ թագաւորին աջակցութիւնը կարելոր դեր ունեցաւ այս մեծ ազգային գործի յաջողութեան մէջ:

Այս մեծ դէմքերուն եւ անոնց գործակիցներուն համադրուած ջան-քերով հայ ժողովուրդը ստացաւ այն հոգեւոր ու մշակութային զենքը, որ պիտի օգնէր իրեն դիմադրելու օտար ազդեցութիւններուն եւ ձուլ-ման վտանգին:

Գիրերու գիւտէն ետք սկսաւ հայ թարգմանական մեծ շարժումը: Եւ հայերէնի թարգմանուած առաջին նախադասութիւնը դարձաւ Աստուածաշունչի «Առակաց գիրք»-էն առնուած անմահական պատ-գամը. «Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճա-րոյ»:

Ի՞նչ խորախորհուրդ իմաստ կայ այս առաջին իսկ պատգամին մէջ:

Յայ գիրը կարծեք իր առաջին շունչով հայ ժողովուրդին ըսաւ. ճանաչի՛ր իմաստութիւնը, սորվե՛ խրատը, իմացի՛ր հանճարին խօս-քը:

Ահա՛ հայ դպրութեան մեծ պատգամը: Յայը գիրով ճանչցաւ զԱստուած, գիրով պահպանեց իր լեզուն, գիրով արձանագրեց իր պատմութիւնը եւ գիրով փոխանցեց իր ան-ցեալի սխրանքներու յուշերը:

Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութիւնը իր բացառիկ լեզ-ական եւ գրական արժանիքին համար հետագային նաեւ պիտի կոչուէր «Թագուհի թարգմանութեանց»:

Սակայն թարգմանիչ հայրերու աշխատանքը չսահմանափակուե-ցաւ Ս. Գրիքի թարգմանութեամբ: Թարգմանուեցան կրօնական, իմաստասիրական, գիտական եւ գրական մեծարժեք երկեր, իսկ հա-յոց լեզուով ստեղծուեցաւ նաեւ ինքնուրոյն գրականութիւն մը, որ պիտի դառնար մեր Ոսկեդարու անգնահատելի ժառանգութիւնը:

Կորինս, Եգիպէ Կողբացի եւ ուրիշներ շարունակեցին Մաշտոցի եւ Սահակ Պարթեւի բացած ճանապարհը: Յետագայ դարերուն այդ լու-սաւոր շղթան շարունակեցին հայ մշակոյթի մեծերը՝ Մովսէս Խորե-նացին, Դավիթ Անյաղթը, Գրիգոր Նարեկացին, Ներսէս Շնորհալին եւ բազմաթիւ ուրիշներ:

Ահա թէ ինչո՞ւ Թարգմանչաց տօնը միայն հինգերորդ դարու յիշա-տակում մը չէ: Ան դարերու ընթացքին վերածուած է հայ ժողովուրդի հոգեւոր ու մտաւոր շարունակականութեան պանծալի վկայութեան:

Դարեր շարունակ հայ ժողովուրդը ապրեցաւ ծանր փորձութիւն-ներ: Թագաւորութիւններ կործանեցան, հայրենիքներ մասնատուե-ցան, քաղաքներ ու գիւղեր աւերուեցան, սերունդներ տեղահանուե-ցան, բայց հայոց մեսրոպածին գիրը մնաց անխախտ ու աներբը:

Յայ ժողովուրդը երբեմն կորսնցուց իր պետականութիւնը, բայց չկորսնցուց իր լեզուն: Կորսնցուց հողըր, բայց չկորսնցուց իր պատ-մագիրքը: Եւ կարելորագոյնը՝ չկորսնցուց իր նահատակ ժողովուր-դին անմեւե կտակն ու պահանջատիրական ոգին եւ յիշողութիւնը:

Ահա՛ Մաշտոցի մեծագոյն յաղթանակը. հայ գիրը դարձաւ ոչ միայն հաղորդակցութեան ու բողոքի ձօղանջ եւ միջոց, այլ՝ նաեւ՝ ազ-գային ինքնութեան միջնաբերդն ու ամրոց:

Մշակույթը միայն գիր ու գրականութիւն չէ: Ան ազգի մը հոգեւոր, մտաւոր եւ ստեղծագործ կարողութիւններու ամբողջական արտա-յայտութիւնն է: Յայ ժողովուրդի դարաւոր մշակութային ժառանգու-թիւնը կը վկայէ, որ մեր ժողովուրդը ստեղծած է իր ինքնուրոյն հոգե-ւոր ու մտաւոր աշխարհը եւ զայն փոխանցած՝ սերունդէ սերունդ:

Այդ ժառանգութեան խորքին մէջ կայ քրիստոնեական հաւատքը: Մեր ժողովուրդը քրիստոնեական հաւատքը ոչ միայն ընդունեց, այլ՝ նաեւ հայացուց՝ հայերենով աղօթելով, գրելով, թարգմանելով, երգելով եւ ստեղծագործելով:

Այսօր, Թարգմանչաց տօնին առիթով, ցաւ ի սիրտ, կը հանդիպինք նաեւ այնպիսի փոփոխութիւններու, որոնք Յայաստանի կարգ մը վարժարաններու միջավայրէն կը հեռացնեն դարաւոր խորհուրդ եւ ազգային յիշողութիւն կրող արտայայտութիւններ:

Վերջերս հրապարակուած տեղեկութիւններու համաձայն՝ նորա-կառոյց եւ վերանորոգուած կարգ մը դպրոցներու պատերուն նախ-

կին՝ «Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճա-րոյ» արձանագրութեան փոխարէն՝ տեղադրուած է՝ «Լաւ սովորիր, որ լաւ ապրես»:

Տաւուշի մարզպետի աշխատակազմին տուած պատասխանին համաձայն՝ այդ գրութիւնը նոր կառուցուած եւ վերանորոգուած դըպ-րոցներու պատերուն կը փակցուի Յայաստանի Յանրապետութեան կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախա-րարութեան նախաձեռնութեամբ:

Այս տեղեկութիւնը, իրաւամբ, մեզ կը մղէ շատ աւելի խոր մտահո-գիչ մտածումի մը.

Յայաստանի դպրոցական պատը միայն քար, աղիւս կամ ներկ չէ, ան ալ դարերու ճամբով մեզի հասած ուսուցիչ մըն է:

Անոր վրայ գրուած իւրաքանչիւր բառ տարիներ շարունակ լուռ կերպով կը խօսի աշակերտին հետ: Ան կը ձեւաւորէ մտածողութիւն, կ'արթնցնէ հետաքրքրութիւն եւ երբեմն՝ առանց դասագիրք մը բաց-ելու, կը փոխանցէ աշխարհայեացք մը եւ նահապետական անւն-դոյն մը:

Յետեւաբար, երբ դպրոցին պատերէն կը հեռացնենք մաշտոցեան պատգամը, հարցը միայն մէկ արձանագրութեան փոփոխութիւնը չէ: Յարցը դպրոցի հոգեւոր եւ մշակութային դիմագիծին մասին է:

«Լաւ սովորիր, որ լաւ ապրես»-ը կրնայ ունենալ իր առօրեայ, ըն-թացիկ մակերեսային իմաստը: Բայց մաշտոցեան պատգամը շա՛տ աւելի խոր հարցադրում մը կը դնէ մարդու առջեւ՝ ոչ միայն ինչպէ՞ս ապ-րիլ, այլ՝ նաեւ՝ ինչո՞ւ ապրիլ, ի՞նչ ճանչ-նալ, ի՞նչ արժեքներու ծառայել:

Մէկը կ'ընդգծէ կենսքի ընթացիկ յաջողութիւնը, միւսը՝ իմաստութիւնը, խրատը եւ մարդկային գոյութեան ներքին չափանիշը:

Եւ ահա այստեղ է մեր մտահոգու-թեան եռութիւնը: Յայ դպրոցը պետք չէ ժամանակա-ւոր կարգափոփոխութիւն գոյացիւնը դառնայ: Ան պետք է ըլլայ այն վայրը, ուր նոր սերունդը կը հանդիպի անց-եալի իր պատմութեան եւ ժամանակը յաղթահարած արժեքներուն:

Դպրոցի պատին գրուած բառը կըր-նայ փոխուիլ մէկ հրահանգով: Բայց այն պատգամը, որ դարեր շարունակ պահպանուած է մեր մտահոգու-թեան եռութիւնը:

Յայ դպրոցը պետք չէ ժամանակա-ւոր կարգափոփոխութիւն գոյացիւնը դառնայ: Ան պետք է ըլլայ այն վայրը, ուր նոր սերունդը կը հանդիպի անց-եալի իր պատմութեան եւ ժամանակը յաղթահարած արժեքներուն:

Դպրոցի պատին գրուած բառը կըր-նայ փոխուիլ մէկ հրահանգով: Բայց այն պատգամը, որ դարեր շարունակ պահպանուած է մեր մտահոգու-թեան եռութիւնը:

Յայ դպրոցը պետք չէ ժամանակա-ւոր կարգափոփոխութիւն գոյացիւնը դառնայ: Ան պետք է ըլլայ այն վայրը, ուր նոր սերունդը կը հանդիպի անց-եալի իր պատմութեան եւ ժամանակը յաղթահարած արժեքներուն:

Դպրոցի պատին գրուած բառը կըր-նայ փոխուիլ մէկ հրահանգով: Բայց այն պատգամը, որ դարեր շարունակ պահպանուած է մեր մտահոգու-թեան եռութիւնը:

Յայ դպրոցը պետք չէ ժամանակա-ւոր կարգափոփոխութիւն գոյացիւնը դառնայ: Ան պետք է ըլլայ այն վայրը, ուր նոր սերունդը կը հանդիպի անց-եալի իր պատմութեան եւ ժամանակը յաղթահարած արժեքներուն:

Կրթին տարիներուն Յայաստանի մէջ այս հարցը դարձած է հան-րային քննարկման նիւթ: 2024-ին վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յա-տարարեց, թէ «Յայոց պատմութիւն» առարկան պետք է կոչուի «Յա-յաստանի պատմութիւն» եւ նշեց, որ այդ անուան ներքեւ որոշ հար-ցերու դիտանկիւնը աւելի համապատասխան պիտի ըլլայ Յայաստա-նի Յանրապետութեան պետական շահերուն: Կառավարութիւնը այ-նուհետեւ հաստատեց առարկայի վերանուանումը:

Այս մօտեցումը կրնայ ներկայացուիլ պետականութեան գաղա-փարը շեշտադրելու նկատանկով: Սակայն այստեղ կը ծագի շատ ա-ւելի սկզբունքային հարց՝ կրնա՞յ պատմական գիտութիւնը ժամանա-կաւոր քաղաքական հայեցակէտի մը ծառայելո՞ւյ՝ պատմական իրականութեան ընդգրկումը սահմանափակելու գնով:

Պատմութիւնը պետք չէ վերագրուի եւ վերաշարադրուի իւրաքան-չիւր իշխանութեան պետկերացումին համաձայն, այս պարագային՝ յազդուրդ տալով մեր դարաւոր թշնամիի պիտոժանկերուն:

Յայոց պատմութիւնը միայն ներկայի Յայաստանի Յանրապետու-թեան վարչական սահմաններուն պատմութիւնը չէ: Ան հայ ժողո-վուրդի ամբողջական պատմութիւնն է՝ իր պետականութիւններով ու պետականազօրկ ժամանակաշրջաններով, իր հայրենիքներով, Ար-ցախով, Կիլիկիայով, Արեւմտահայաստանով, սփիւռքի գաղթօճախ-ներով, Եկեղեցիով, մշակոյթով եւ դարերու ընթացքին ապրած ու ստեղծագործած իր ժողովուրդով:

Անկկա չի նշանակէր պատմութիւնը քարացնել կամ անոր նկատ-մամբ ընկառդատական հայեացքը մերժել: Ընդհակառակը, պատմու-թիւնը պետք է ուսումնասիրել՝ գիտական չափանիշներով, աղբիւրնե-րու քննութեամբ եւ տարբեր տեսակետներու ճանաչումով եւ ոչ՝ վար-չախումբի մը օրուան մարդոտ կիրքերով:

Մասնաւոր քաղաքական իշխանութիւն մը պետք չէ իր օրուան քաղաքական հայեցակէտը վերածէ յառաջիկայ սերունդներու պատ-մական չափանիշի:

Պատմութեան դասագիրքը պետք է սորվեցնէ երեխային՝ հարցնել, ուսումնասիրել, համարել եւ եզրակացնել, բայց առաջին հերթին՝ ճանչնալ այն իրականութիւնը, որ տեղի ունեցած է հայոց լինելութիւ-նը: Որովհետեւ ժողովուրդ մը, որ իր անցեալը կը մոռնայ կամ զայն կը վերածնէ ըստ ժամանակի քաղաքական պահանջներուն, վաղը կը կորսնցնէ նաեւ իր գոյութեանկանութիւնն ու ապագան կառուցե-լու պատմական գիտակցութիւնը:

Կը գիտակցինք, որ սփիւռքեան մեր պայմանները տարբեր են եւ ունին իրենց իւրայատուկ դժուարութիւնները, սակայն եթէ կը հաւա-տանք մեր ազգի գոյութեան, եթէ կը հաւատանք, որ հայ ժողովուրդը պետք է գոյատեւէ եւ զարգանայ ազգերու այս մեծ ընտանիքին մէջ, ապա պարտաւոր ենք վերադառնալ մեր պատմութեան եւ դաս առնել թարգմանիչներու սերունդի օրինակելի ընթացքին:

Աւելի քան տասնվեց դար առաջ Մաշտոց, Սահակ Պարթեւ եւ թարգմանիչ հայրերը հայ ժողովուրդին յանձնեցին հայ գիրին միջո-ցով մեր ինքնութեան պահպանման ու գոյեատեւումի բանալին:

Մենք պետք է խորապէս համոզուած մնանք, որ հայ գիրն ու լե-զուն, հայ դպրոցն ու մշակոյթը մեր ժողովուրդի գոյատեւման խա-րիսխներն են եւ մեր քրիստոնեական հաւատքի անշարժ վեմը:

Պիտի մէքերեմ՝ նաեւ վեր. Մովսէս ճանապագեանի՝ Երեմիայն մէջ սփիւռք-հայրենիք առաջին խորհրդածողովի ընթացքին արտասա-նած խօսքերը. «301 թուականին մեր նախնիները ուխտ մը ըրին Յի-սուս Զրիստոսի հետ: Եթէ մեր ժողովուրդը գործադրէ այդ ուխտէն մե-զի բաժին ինկած յանձնառութիւնը, այն ատեն Աստուած ալ աւելիով պիտի օրինէ մեր փոքր, բայց թանկագին ազգը եւ օրինութեան աղ-բիւր մը պիտի ընէ ոչ միայն իր բոլոր զաւակներուն, այլ՝ իր դրացի բո-լոր ազգերուն ու համայն մարդկութեան համար: Մենք կը հաւա-տանք, թէ ա՛յս է մեր ազգին գոյապատճառը, ա՛յս է մեր ժողովուրդին առաքելութիւնը եւ ա՛յս է մեր Յայկազեան ցեղի երկնատուր ճակա-տագիրը»:

ՅԱԿՈԲ ՃԱՆՊԱՇԵԱՆ

Ըար.ը՝ էջ 6

ՎԵՐԱՄՈՒՏ ՄԸ՝ ԼԵԶՈՒԻ, ՅԻՇՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

Յառաջիկայ երկուշաբթի, 12 հոկտեմբեր 2026-ին «Արամ Ա. կաթողիկոս հայագիտական հիմնարկ»-ը անգամ մը եւս պիտի բանայ իր դռները՝ դիմաւորելու 2026-2027 կրթական տարեշրջանը: Վերամուտ մը, որ սովորական ուսումնական սկիզբէ մը անդին՝ կը խորհրդանշէ հայագիտական կրթութեան շարունա-կականութիւնը, արեւմտահայերէնի պաշտպանու-թեան յանձնառութիւնը եւ նոր սերունդներու ազգա-յին գիտակցութեան ամրապնդման առաքելութիւնը:

Հիմնարկը այս տարի կը բուրե՛ իր տասնչորրորդ վերամուտը: Նախապէս «Յայագիտական կեդրոն» անունով ծանօթ այս կրթական օժանդ վերջին երեք տարիներուն իր գործունեութիւնը կը շարունակէ «հորէն Ա. կեդրոն»-ին մէջ՝ կրթական յստակ ծրագի-րով՝ Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու բաժանումով եւ մաս-նագէտ ուսուցչական կազմի հոգածու առաջնորդու-թեամբ:

Մեր օրերուն հայագիտութիւնը առաւել եւս կեն-սական նշանակութիւն ստացած է: Սփիւռքեան իրա-կանութիւնը կը դիմագրաւէ լեզուական նահանջի, մշակութային հեռացման, ինքնութեան տկարացման եւ նոր սերունդները ազգային ժառանգութեան հետ հաղորդ պահելու բազմաթիւ մարտահրաւերներ: Այս պայմաններուն մէջ հայագիտական կրթութեան իւ-րաքանչիւր հաստատութիւն կը դառնայ ինքնութեան ամրոց եւ ապագայի նկատմամբ պատասխանատու ներդրում:

Այս առումով, «Արամ Ա. կաթողիկոս հայագիտա-կան հիմնարկ»-ը տարիներու ընթացքին աստիճա-նաբար վերածուած է արեւմտահայերէնի պահպա-նութեան եւ հայագիտական գիտելիքներու տարած-ման կարելոր կեդրոնի մը: Արամ Ա. վեհափառ հայ-րապետի հետեւողական հոգածութիւնն ու տեսլակա-նը հիմնարկին տուած են այնպիսի ուղղութիւն մը, ուր լեզուն, պատմութիւնը, գրականութիւնը, եկեղե-ցական ու ազգային ժառանգութիւնը կը փոխանցը-լին նոր ժամանակներու պահանջներուն համապա-տասխան՝ պահպանելով իրենց խորքն ու ինքնութիւ-նը:

Հիմնարկին կրթական ընթացքի կայունութեան եւ կազմակերպուած յառաջընթացին մէջ իր կարելու քաժիքը ունի նաեւ կրթական յանձնախումբը, որ հո-գատարութեամբ կը հետեւի դասաւանդութեանց ըն-թացքին, կրթական ծրագիրներու գործարկութեան եւ ուսումնական միջավայրի բարելաւմին: Անոր նուի-րեալ աշխատանքը կը նպաստէ, որ հիմնարկի առա-քելութիւնը շարունակելու լրջութեամբ եւ կրթական բարձր չափանիշներով:

Հիմնարկին ուժը նաեւ իր աշխարհագրական սահմանները գերազանցող ներկայութեան մէջ է: Դա-ւընթացքներուն կը հետեւին Լիբանանէն, Սուրիայէն, Զուլեյթէն, Չուիցերիայէն, Գերմանիայէն եւ Քանաւա-յէն ուսանողներ: Լիբանանէն դուրս բնակող ուսանող-ները կրթական ծրագրին կը մասնակցին առցանց: Այս իրողութիւնը հայագիտական ուսուցումը կը վե-րածէ համասփիւռքեան հաղորդակցութեան եւ գոր-ծակցութեան կամուրջի մը՝ տարբեր երկիրներու մէջ սարդող երիտասարդներ ու հայագիտութեամբ հե-տաքրքրուած անձեր համախմբելով կրթական նոյն յարկին շուրջ:

Յատկանշական է նաեւ, որ հիմնարկին վկայակա-նը լայն ընդունելութիւն գտած է սփիւռքահայ ազգա-յին, կրթական, մշակութային եւ մարզական շրջա-նակներու մէջ: Այդ վստահութիւնը տարիներու հե-տեւողական աշխատանքի, կրթական լրջութեան եւ մասնագիտական մօտեցումի բնական արդիւնքն է:

2026-2027 տարեշրջանը պիտի ունենայ նաեւ նոր շեշտադրում մը: Հիմնարկը նախատեսած է խոսա-ւած դասըն

ԸՆԶՈՒՂՏՆԵՐՆ ԱԼ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ԳԻՏԵՆ

Իբրեւ ցամաքի ամենէն բարձր հասակ ունեցող անասունները՝ ընծուղտները ճանչցուած են ծառերուն գագաթներուն հասնելու իրենց կարողութեամբ: Իսկ հիմա մասնագետները նշմարած են, թէ անոնց խելքը կրնայ հեռուն հասնի: Անոնք անդրադարձած են, որ այս խելացի անասունները կրնան պարզ հաշիւներ ընել:

Իրենց ուսումնասիրութիւններուն համար մասնագետները աշխատած են Պարսելոնայի կենդանաբանական պարտէզէն 4 ընծուղտներու հետ: Այս ընծուղտները արդէն զարմանալի արդիւնքներ արձանագրած էին 2023-ին կատարուած ուսումնասիրութեան մը ընթացքին: Փորձի մը ընթացքին ընծուղտները պետք էր անդադար ըստըրէին տարբեր քանակով ստեպղինով եւ դդումով լեցուած երկու անօթներու միջեւ: Ամէն անգամ անոնք ընտրած էին անելի շատ ստեպղին պարունակող անօթը:

Եւ որովհետեւ ընծուղտները, ըստ երեւոյթի, ստեպղինը կը խփընտըրէին, մասնագետները որոշած են դարձեալ ստեպղին գործածել իրենց ուսումնասիրութեան համար: Անոնք սեղանի մը վրայ դրին, ընծուղտներու տեսողութեան մակարդակին վրայ, մէկ կանաչ անօթ եւ երկու դեղին անօթ: Այս

ծեւով ընծուղտները պիտի տեսնէին, թէ որքա՞ն ստեպղին կայ երկու դեղին անօթներուն մէջ: Ապա անոնք դիտեցին, թէ ինչպէ՞ս մասնագետները կանաչ անօթէն ստեպղիններ անելցուցին դեղին անօթներէն մէկուն մէջ: Հասկնալու համար պետք էր որ ընծուղտը յիշէր, թէ որքա՞ն ստեպղին կար իւրաքանչիւր անօթի մէջ, եւ ըստրէր ամէն շատ ստեպղին պարունակողը:

Փորձին մասնակցող 4 ընծուղտներէն երկուքը՝ Նուրու եւ Ճանօ, ըստրեցին ամէն անգամ աջ կողմի դեղին անօթը: Միւս երկու ընծուղտները փորձեցին կարճ ճամբայ մը բռնել: Երբեմն անոնք ըստրեցին այն անօթը, որուն վերջին անգամ դպած էր գիտնականը:

Ուրիշ անգամ անոնք սկիզբէն ըստրեցին այն անօթը, որ ամէնէն շատ ստեպղին կը պարունակէր: Մասնագետները կը մտածեն, թէ ընծուղտները, մարդոց նման, տարբեր ձեւեր ունին խնդիրները լուծելու:

Ընդամենը ընծուղտները լաւ արդիւնքներ արձանագրեցին փորձի ընթացքին: Սակայն բոլոր անասուններն ալ դժուարութիւն ունեցան ճիշդ անօթը ընտրելու, երբ մասնագետները ստեպ-

ղիւններ հանեցին կամ բազմաթիւ անգամ ստեպղիններ փոխարեցին մէկ անօթէն միւսը: Ասիկա ենթադրել կուտայ, թէ անոնք անելի դժուարութիւն ունին քանակները արձանագրելու, երբ քանակները քանի մը անգամ փոխադրուին: Սակայն, հակառակ ասոր, ասիկա կը փաստէ, որ ընծուղտները կրնան փոքրիկ հաշիւներ միտքերնին պահել:

Մասնագետները իրենց արդիւնքները տպեցին «Սայինթֆիք Ռիփորթ» թերթին մէջ յունիս 2026-ին: Անոնք կը հաւատան, որ այս թուաբանական հիմնական հաշիւներ կատարելու կարողութիւնը կրնայ ընծուղտներուն օգնել վայրի բնութեան իրենց կեանքին մէջ: Օրինակի համար, ան կրնայ անոնց օգնել՝ ընտրելու ուտելիքի ամէնէն լաւ աղբիւրը, կամ՝ խումբին մէջի միւս ընծուղտներուն ներկայութեան անդրադառնալու: Անշուշտ տակաւին ուրիշ ուսումնասիրութիւններ պետք է կատարուին հասկնալու համար, թէ ընծուղտները ինչպէ՞ս կ'ըմբռնեն թիւերը:

Այս ուսումնասիրութիւնը յատկապէս նաեւ կը փաստէ, որ մարդ արարածը միակ խելացի կենդանի էակը չէ: Գիտնականները գտած են, որ շեմփանզեները, դիլինները եւ կարգ մը թռչուններ կրնան զանազանէ տարբեր քանակներու միջեւ:

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿԻ ՎԱՅՐԻ ԿԱՏՈՒ ՄԸ՝ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Լեոփարտուս Թիլքայօ վայրի կատուն գտնուած է Պոլիվիոյ մէջ: Ան նախ հիւրը եղաւ ընտանիքի մը, որ զայն ընդունած էր իբրեւ պարզ ընտելացած կատու մը: Սակայն երբ ընտանիքին անդամները կը նկատեն կատուին տարօրինակ վերաբերումը, անոնք զայն մասնագետի մը կը տանին:

Գիտնականները կը քննեն կատուին ծիները՝ մտածելով, որ ան կրնայ վագրկատու մը ըլլալ: Անոնք քննութիւններ կը կատարեն նաեւ ուրիշ վագրկատուներու վրայ: Իբրեւ արդիւնք՝ անոնք կը նշմարեն, որ վագր-կատուներու 1 տեսակ գոյութիւն չունի, այլ՝ 5 տեսակ: Եւ այդ վագրկատուներուն տեսակներէն մէկն է Լեոփարտուս Թիլքայօն, իւրայատուկ գիծերը՝ տակաւին անծանօթ են մասնագետներուն:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԱՏՈՒԱԶԳԻՆԵՐԸ

Այս կատուազգիներուն տեսակները կ'ապրին միայն Հիւսիսային եւ Հարաւային Ամերիկաներուն մէջ:

●**Փուման**, որ կը կոչուի նաեւ Զուկար: Անոր երկարութիւնը կը հասնի մինչեւ 1

մէթր եւ 50 սմ, (պոչէն անկախ) եւ ան կրնայ կշռել մինչեւ 120 քիլօ:

●**Քանադայի Լեոքսը** ունի մինչեւ 1 մէթր երկարութիւն

եւ կրնայ կշռել մինչեւ 17 քիլօ:

●**Ճակուարոնտին**, որ ճանչցուած է նաեւ իբրեւ ջրաղունկ-կատու: Երկարութիւն՝ մինչեւ 80 սմ, ծանրութիւն՝ մինչեւ 9 քիլօ: Ան կ'ապրի Հիւսիսային Ամերիկայի հարաւը:

●**Շիկահեր** Լեոքսի երկարութիւնը կը հասնի մինչեւ 1 մէթրի, իսկ ծանրութիւնը՝

մինչեւ 15 քիլօ: Ան կ'ապրի Կեդրոնական Ամերիկայի մէջ:

●**Օսըլոն** կ'ապրի Ամազոնի հիւսիսային շրջաններուն մէջ, ունի մինչեւ 1 մէթր եր-

կարութիւն եւ կը կշռէ մինչեւ 16 քիլօ:

●**Վագր-կատուները** ունին մինչեւ 85 սմ երկարութիւն եւ կը կշռեն մինչեւ 3 քիլօ:

Անոնք ալ կ'ապրին արեւադարձային անտառներուն մէջ:

●**Ժակուարը**, որ դարձեալ կ'ապրի արեւադարձային անտառներուն մէջ, ունի մին-

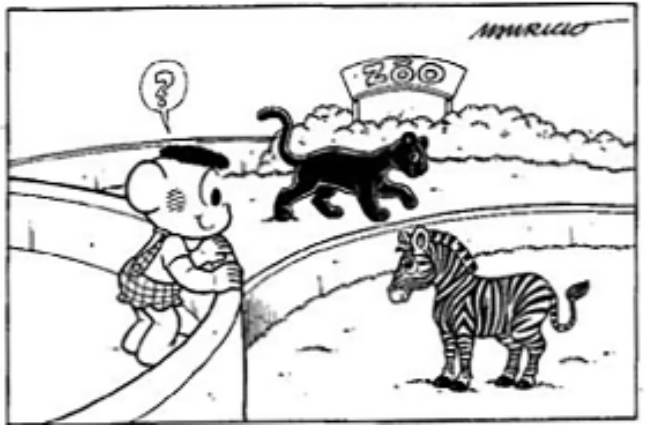
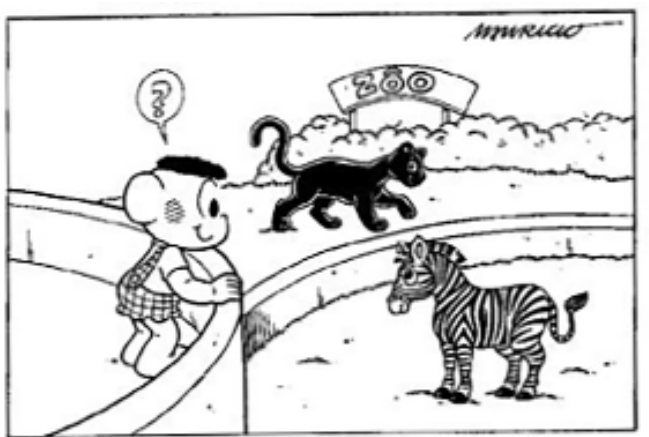

չեւ 1 մէթր եւ 90 սմ երկարութիւն եւ կրնայ կշռել մինչեւ 140 քիլօ:

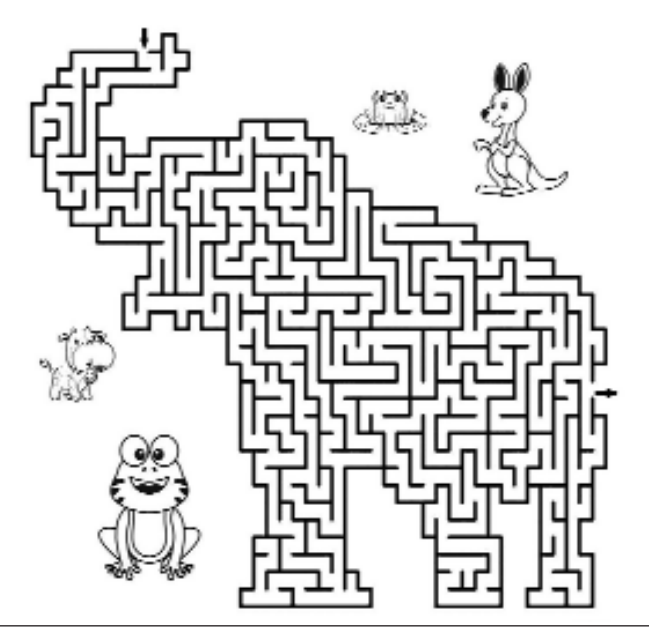
●**Զոլոքոլոն** ճանչուած է

Նաեւ իբրեւ փամփայ դաշտերու կատուն: Անոր երկարութիւնը կը հասնի մինչեւ 70 սմ-ի, իսկ ծանրութիւնը՝ մինչեւ 7 քիլոյի:

Կրնա՞ս գտնել 2 պատկերներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող 7 տարբերութիւնները:

Կրնա՞ս գտնել ելքի ճամբան:

Կրնա՞ս գտնել պատկերին մէջ պահուած առարկաները:

2	1	6	2	3	2	3	4	1	0	5
6	3	3	1	7	0	9	9	0	7	1
9	3	2	8	9	3	5	4	7	2	8
7	8	8	2	5	6	7	3	6	5	7
4	8	1	0	9	1	1	3	9	2	1
7	4	5	3	3	0	6	9	1	2	4
6	1	5	5	5	3	5	0	5	7	6
4	3	6	1	8	4	0	7	5	1	9
7	7	1	3	0	1	1	9	4	6	4
4	3	2	8	4	9	5	0	0	2	1
5	7	7	3	4	3	2	0	0	6	8

17099	25270	50514	73539
18714	30119	57048	74796
20059	33907	60023	76915
21960	43284	61961	78887
23229	43775	63184	81354
23410	47135	69418	89354

Կրնա՞ս գտնել տախտակին մէջ պահուած թիւերը:

ՆՇԱՄԱՐ

ԵՐԱԶ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ, ԱՐԴԻՒՆՔ

Իր մասնկութեան օրերէն հօրը հետ ՅԱԸՄ-ի մըր-ցումներուն միշտ ներկայ գտնուելով, անոր մէջ արթնցած էր սէք մը ֆուլթայոլին նկատմամբ, որ աւե-լի հասուն տարիքին դարձաւ սեր՝ միութեան նկատ-մամբ: Գեորգ Բարսեղեան ֆուլթայոլիստ ըլլալու կա-րողութիւն կամ կարելիութիւն չունէր, բայց որոշեց մօտ մնալ եւ իր ուսումը շարունակել՝ ակադէմական աշխատանքով տրոփելով մարմնամարզութիւն եւ ֆի-զիքական պատրաստութիւն:

2021-2022 տարեշրջանին, երբ տակաւին կ'ուսա-ներ, պէտք ուներ գետնի վրայ փորձերու: Չինք մօտե-ցուցի ՅԱԸՄ-ի ներկայացուցչական խումբին, որ այդ տարի Գ. դասակարգին մաս կը կազմէր: Տարիքով տակաւին երիտասարդ, բայց հասուն եւ լուրջ Գեորգ ամբողջական նուիրումով կը ներկայանար բոլոր փորձերուն, նոյնը կ'առնէր, կը դիտէր, լաւ մտիկ կ'ընէր շատ աւելի փորձառու մարզիչին՝ յաւելեալ տեղեկութիւն կամ կարծիքներ ամբարելու համար: Օրերը անցան, եւ ան սկսաւ վկայականներ ձեռք ձգել՝ միշտ շարունակելով իր լուրջ աշխատանքը, եւ միացաւ ՅԱԸՄ Պուրճ Զամուտի խումբին՝ դառնալով օգնական մարզիչ:

Նոյն պահուն ան կը մարզէ ՅԱԸՄ-ի ակադէմիայի տարիքային խումբերը: Եր-կու տարի առաջ ան ՅԱԸՄ-ի Պուրճ Զամուտի 20 տարեկանէն վար խումբին մար-զիչն էր եւ հոն սկսաւ իր տաղանդը փաստել: Ֆուլթայոլ կը դիտէր տարբեր ձեւով եւ մարզիկներուն կը թելադրէր ոչ տվորական բաներ՝ պահանջելով այդ փոքր տարիքէն թաքթիքային խաղի բարեփոխումներ մրցումի ընթացքին: Ես շատ հանդիպած եմ լիբանանցի մարզիչներու, որոնք ինծի անձամբ ըսած են, թէ Լիբա-նանի մէջ ֆուլթայոլի թաքթիք չկայ, այլ դաշտ կը ներկայանաս, կը պայքարիս, կոլ կը նշանակես եւ կը յաղթես: Ես այդ մտքին չէի հաւատար: Ճիշդ է, որ պայքարը մեծ դեր ունի, բայց շատ կարեւոր է, որ մարզիկը գիտնայ, թէ մարզիչը ի՞նչ կը սպասէ իրմէ, եւ ի՞նչ ռոճով պէտք է խաղայ: Գեորգ այդ կարողութիւնը ունի եւ պա-տանկներուն հետ նոյնիսկ կը պատրաստ զանոնք կանուխ տարիքէն ճիշդ ձեւով հասկնալու ֆուլթայոլը:

Աղջկանց խումբին հետ վերջերս տեսանք անոր պատրաստած խումբը, խա-ղառոճ, «Սփառեւ Լիկ»-ի մրցաշարի յաջողութիւնը: 2011-2012 տարիքային խում-բին, ինչպէս նաեւ 2017-2018 տարիքային խումբին հետ ալ Գեորգ լաւ ձեւով կ'աշ-խատի՝ տրոփեցնելով ոչ միայն ֆուլթայոլ, այլեւ դիտել, լսել, տրոփել: Շատ կարեւոր է կանուխ տարիքէն պատրաստել սերունդ մը, որ ճիշդ ձեւով հասկնայ ֆուլթայոլ-ը, միութեանական կեանքը, խմբային ընկերային հաղորդակցութիւնը դաշտին վրայ եւ դաշտէն դուրս:

Գեորգ Բարսեղեանի նման երիտասարդ մարզիչներու լուրջ աշխատանքով ՅԱԸՄ-ի հետ երազը աշխատանքով կրնայ հասնիլ արդիւնքի:

ԿԱՐԾ Կ.

ԲՈՆՅԱՍԱՐՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՊԱՅՈՎԵՑ ԱՌՆՈՒԱԶՆ
3 ՄԵՏԱԼՆԵՐ

Մոնթենեկոյի Պուտվա քաղաքին մէջ տեղի ունեցող բոնցքամարտի Եւրոպայի պատանիներու (մինչեւ 17 տարեկան) ախոյեանու-թեան մրցումներուն, Հա-յաստանի հաւաքականը ապահոված է առնուազն երեք պրոնկէ մետալ: Զա-ռորդ աւարտական հասած Եօթը հայ մարզիկներէն երեքը կրցան հասնիլ կի-սասարական՝ ապահովելով իրենց տե-ղը պատուոյ հարթակին վրայ:

Յակոբ Շարաթեան (մինչեւ 50 քկ) քառորդ կիսաւարտականին 4-1 արդիւն-քով յաղթեց ուզբեկանցի Մակար Դոնչա-րին:

Էդուարդ Զարամեան (մինչեւ 60 քկ) 4-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իրլանտացի Զիլսթի ճոյսը:

Հայաստանի հաւաքականի երրորդ մետալը ապահովեց Ռոմիկ Յարութիւն-եան (մինչեւ 66 քկ)՝ 5-0 արդիւնքով վըս-տահ յաղթանակ արձանագրելէ ետք ռու-մանացի Սեփասթիան Վարանի դէմ մե-նամարտին:

«ՊԱԼՈՆ Տ՝ՕՐԸ ԻՆՔ ՊԵՏՔ Է ՍՏԱՆԱՅ»

Կ'ԸՍԷ ՌՈՒՄԵՆԻԿԷ

Պայերն Միւնիխի դիտորդ խոր-հուրդի անդամ եւ գերմանական ֆուլթայոլի պատմական յառաջա-պահներէն Զարլ Հայնց Ռումենիկէ բարձր գնահատած է ակումբի անգ-լիացի յառաջապահ Յերի Զէյնի թեկ-նածութիւնը՝ «Պայերն տ'օր»-ի իեղի-նակաւոր մրցանակին համար պայ-քարին:

Ռումենիկէ կը ցանկայ տեսնել Պայերն Միւնիխի մարզիկին յաջո-ղութիւնը՝ անհատական գլխաւոր մրցանակաբաշխութեան:

«Ես Պայերն Միւնիխի վերջին ֆուլթայոլիստն էի, որ այս մրցանակը շահած էր. ուստի կը ցանկամ, որ այժմ այդ տիտղոսը շահի մեր ակումբէն մարզիկ մը եւս: Իբրեւ ակումբ, այդ մէկը մեզի համար առանձնայատուկ նշանակութիւն ու-նի: Որոշիչ գործոնները անհատա-կան նուաճումներն են, եւ այստեղ առաւելութիւնը Յերի Զէյնի ի նկատած է:

Անոր կոյլն ու տիտղոսները ինքնին խօսուն են», ըսած է Ռումենիկէ:

Նշենք, որ Պայերնի 1980-ին եւ 1981-ին շահած է «Պալոն տ'օր»-ը: Անցեալ տա-րեշրջանին 33 տարեկան անգլիացի Զէյն Պայերն Միւնիխի հետ մասնակցած էր 51

մրցումներու՝ նշանակելով 61 կոլ եւ 7 էսիսթ կատարած:

«Պալոն տ'օր 2026-ի» մրցանակա-բաշխութիւնը տեղի պիտի ունենայ 26 հոկտեմբերին, Լոնտոնի մէջ: Այս հանդի-սութիւնը պիտի ըլլայ 70-րդ արարողու-թիւնը մրցանակի պատմութեան մէջ:

ԳԵՅՐՈՒԹ ՄԱՐԱԹՈՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

29 ՆՈՅՏԵՄԲԵՐԻՆ՝ «ՍՓԻՆԻՍ ՄԱՐԱԹՈՆ»-Ի ՄՐՅՈՒՄԸ

ՊԵՅՐՈՒԹ ՄԱՐԱԹՈՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

29 ՆՈՅՏԵՄԲԵՐԻՆ՝ «ՍՓԻՆԻՍ ՄԱՐԱԹՈՆ»-Ի ՄՐՅՈՒՄԸ

Պէյրութ մարաթոն միութիւնը քանի մը օր առաջ կազմակերպեց հանդիսութիւն մը, որուն ընթացքին կա-տարեց 2026-ի «Սփինիս մարաթոն»-ի կազմակերպման պաշտօնական յայտարարութիւնը՝ ներկայութեամբ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու, որոնք կը ներ-կայացնէին լիբանանեան պաշտօնական դէմքեր, նա-խարարներ, երեսփոխաններ, ինչպէս նաեւ բանակային բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, բարեսիրական միու-թիւններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս՝ Աւստրալիոյ ու Զանաւաթի դեսպանները եւ մեծ թիւով յայտնի անձ-նաւորութիւններ:

Մայ Խալիլ իր կարգին խօսք առաւ՝ իբրեւ միութեան նախագահ խօսելով Պէյրութի մասին ոչ թէ իբրեւ քա-ղաք կամ մայրաքաղաք, այլ իբրեւ մայր, որ մեծ թիւով զաւակներ ունի, եւ անոնց ոչ բոլորը կը բնակին հոն, այլ բոլոր անոնք, որոնք անոր թաղերէն անցած են, խնդա-ցած են, երազած են եւ վազած են անոր թաղերուն մէջ կամ անոր նկարը իրենց հետ պահած են ուր ալ երթան, եւ «ես այս գիշեր կը գգամ, որ այս քաղաքը իր զաւակ-ներուն կ'ընէ՝ եկէ՛ք իմ մօրս, ես իմ թաղերս բացած ձեզ կը սպասեմ վազելու, խնդալու, ուրախ պահէր անցնե-լու, ձեր ոտքերուն ձայները արձագանգելով թող ընեն, թէ կեանքը տակաւին կը շարունակուի հոս, եւ այդ ոտ-քերուն ձայնը քաղաքին սրտի նոր տրոփումով թող պատճառէ ուրախութիւն, ես մայր մըն եմ, որ կ'ուզէ, որ իր զաւակները մեծանա երազելով եւ ուրախութեամբ վազելով: Կ'ուզեմ օտար վազողներն ալ զգան եւ պատ-մեն օր մը, որ Պէյրութ էի, մարաթոնի մրցումին վազեցի եւ ապրեցայ անմոռանալի վայրկեաններ: Ճիշդ այս պատճառով է, որ 23 տարիէ ի վեր կը վազենք: Մենք միայն մրցում չէինք կազմակերպեր, այլ հաւատք եւ յոյս կը կերտենք, որպէսզի մարզանքի շնորհիւ կարենանք միանալ, որովհետեւ այս թաղերը իրար մօտ կը բերեն անձանօթ մարդիկ: Հոն կան փոքրիկ, տիկինը, տղա-մարդը, միջազգային աթլետը եւ պարզ մարդիկ, որոնք առաջին անգամ ըլլալով կը հանդիպին իրար, նոյն ճամ-բուն վրայ, նոյն գիծին վրայ, նոյն երազով: Անձնապէս ինծի համար պատիւ մըն է ասիկա կատարելը, ո'չ տիտ-ղոս մըն է, ո'չ մրցանիշ, այլ բաւարար է լսել այլ մարդոց-մէ «կրնանք» բառը, եւ նոր բան մը արթնցնելով այդ փոքրիկին մէջ, կամ այդ կիկնը, որ իր ուժը եւ կարողու-թիւնը զգաց, կամ այն աթլետը, որ փաստեց, որ կրնայ անելին ընել, եւ բոլոր այդ անձերը, որոնք կը կարծեն թէ ազդանշանի գիծին մօտ չէր իրենց իսկական տեղը: Այս է Պէյրութին մարաթոնը, այս է ապագան, որ կ'ու-զենք կերտել: Զեմ ուզեր անցեալը յիշել, այլ ապրիլ ներ-կան եւ երազել ապագային մասին, ինչպէս նաեւ կ'ու-զեմ, որ Պէյրութի թաղերը կեանք ապրին, ուր ներկայ

պիտի ըլլան փոքրիկներ, որոնց վազելու պահուն պիտի լսենք անոնց զուարճալի խնդրանքները, պիտի տեսնենք անոնց երազները, եւ կ'ուզեմ, որ թեր օտարներ զան Պէյրութ, ոչ թէ զան պատմութիւն դիտելու համար, այլ զան, որպէսզի տեսնեն, թէ կրնանք նոր բան մը ստեղ-ծել:

Այս պատճառով միջազգային աթլետները, որոնք պիտի զան հետերնիս վազելու, 29 նոյեմբերին հիւր պի-տի չըլլան, այլ անոնք Պէյրութի զաւակներուն շարքին պիտի դասուին, որպէսզի քալ մը առնելով հոսկէ իրենց հետ պատմութիւն մը, նկար մը, սեր մը առնեն, որպէսզի երբ մեկնին իրենց երկիրը, պատմեն, թէ իրենք Պէյրութ եկած են, եւ իրենցմէ լսեն Պէյրութի մասին եւ ոչ թէ լու-րերէն... լսեն սրտերէն այդ մարդոց, որոնք ապրեցան այդ վայրկեանները եւ վազեցին անոր թաղերուն մէջ, շըն-չեցին անոր օդը, որովհետեւ Պէյրութ միայն խօսք չէ, այ-լեւ զգացում եւ հաւատք է, որպէսզի այդ մասնակիւներուն մէջ ալ ծնի նոր յոյս մը՝ խաղաղ Պէյրութի մասին:

Ներկայ էր նաեւ լիբանանցի վաստակաշատ երգչու-հի Մաժիտա Ռումի, որ Պէյրութի նուիրուած երգ մըն ալ ներկայացուց հանդիսութեան պահուն:

ՀԵԾԵԼԱՐՇԱՒ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԸ՝
ՊՐՈՆՁԷ ՄԵՏԱԼԱԿԻՐ

19 տարուան բացակայութենէ ետք Սուրիա կազմա-կերպեց Արաբական երկիրներու հեծելաքաշի ախոյ-եանութիւնը, որ պիտի երկարի մինչեւ 13 հոկտեմբեր: Արաբական երկիրներու ֆետերապիսի խախազի Եասեր Տուկի ինք անձամբ որոշած էր Սուրիոյ փափա-քը իրականացնել՝ կազմակերպելու այս ախոյեանու-թիւնը:

13 արաբական երկիրներ իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն այս մրցումներուն, որոնց կարգին անշուշտ Լիբանան, Սուրիոյ մէջ առաջին մարզական մեծ ախոյ-եանութեան 19 տարիներու քացակայութենէ ետք:

Մուտական Արաբիա, Արաբական Միացեալ Էմի-րութիւններ, Զաթար, Պահրէյն, Զուբէյ, Յորդանան, Պա-ղեստին, Սուաան, Թունիզ, Լիպիա եւ Մարոք անշուշտ Լիբանանի եւ Սուրիոյ կողքին կը մասնակցին:

Երիտասարդներու խմբային մրցումներուն, Լիբա-նանի ազգային խումբը գրաւեց երրորդ դիրքը Նուաճե-լով պրոնկէ մետալ:

Ադդարեւ, ժամացոյցի դէմ մրցումին, Լիբանանի հաւաքականը, որուն մաս կը կազմեն Պշարա Հաժ, Ահ-մետ Մաշմուշի եւ Ռուբէ Թենքերեան, շահեցաւ երրորդ պատուաւոր դիրքը:

Նշենք, որ Լիբանանի հեծելաքաշի պատուիրակու-թիւնը կը գլխաւորէ Լիբանանի հեծելաքաշի ֆետերա-սիսի փոխնախագահ Ժան Չուդէյա, ինչպէս նաեւ հա-ւաքականի թեքնիք պատասխանատու Պասել Ռա-պպալ:

Ռսկի մետալ շահած էին Արաբական Միացեալ Էմի-րութիւններ, մինչ Սուրիա շահած էր արծաթէ մետալ:

ՀՅԳ-Ի ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ ...
Շարունակուած Ա. Էջն

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ...
Շարունակուած Ա. Էջն

ՄԱԿ-ի շարագման ծրագիրին մէջ իր տարբեր պաշ-տօններուն ընթացքին ան աշխատած է Լիբանանի խորհըր-դարանին, պետական հաստատութիւններուն, նախարա-րութիւններուն եւ քաղաքացիական հասարակութեան հետ: Ան մասնակցած է նախարարական յանձնախումբե-րու աշխատանքներուն եւ ներկայացուցած է ՄԱԿ-ի շար-ագման ծրագիրն ու լիբանանեան կողմը ազգային եւ մի-ջազգային գործընթացներու եւ համաժողովներու մէջ:

Ներկայիս ան Անվտանգութեան ոլորտի կառավարման Ժնեւի կեդրոնի Լիբանանի գրասենեակին մէջ աւագ ծրագրային կառավարիչ եւ Անվտանգութեան ոլորտի բա-րեփոխումներու խորհրդատու է: Ան կը ղեկավարէ Լիբա-նանի զինեալ ուժերու քաղաքացիական-զինուորական համագործակցութեան ամրապնդման ծրագիրներուն իրականացումը՝ միաժամանակ տրամադրելով մասնագի-տական խորհրդատուութիւն: Ան նաեւ կը վերապատրաս-տէ Լիբանանի զինեալ ուժերու համապատասխան անձ-նակազմը՝ մասնաւորաբար ծրագիրներու կառավարման եւ գործադրութեան, ինչպէս նաեւ ծրագիրներու նախագի-ծերու պատրաստութեան ոլորտներուն մէջ:

Ան մասնակցած է մասնագիտական բազմաթիւ վերա-պատրաստումներու եւ ձեռք բերած է ծրագիրներու կառա-վարման, հսկողութեան եւ գնահատումի համապատաս-խան վկայագիրներ:

Ան բազմաթիւ առիթներով հանդես եկած է իբրեւ բա-նախօս շրջանային եւ միջազգային համաժողովներու:

Ան նաեւ տարիներու ընթացքին կամաւորական գոր-ծուեցութիւն ծաւալած է հայկական համայնքային կեդրոն-ներու մէջ:

ՓՈԽԹԻՆԻ ԴԵՏ ԴԱՆԴԻՊՈՒՄԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

ՓԵՉԵՔՇԻԱՆ. «ԵԹԷ ԱՄԵՐԻԿԱ ԸԱՐՈՒՆԱԿԷ ԻՐ ԳՈՐԾԵԼԱՌՈՃԸ, ԿԱՐԵԼԻ ՊԻՏԻ ԶԸԼԼԱՅ ՄՕՏԻԿ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՎԵՐՋ ՏԱՆ»

Իրանի նախագահի Մետուս Փեզեշքիան Թուրքիայի Կոնստանդնուպոլիսի մեջ Ռուսիոյ նախագահի Վլատիմիր Փութինի հետ ժողովի ընթացքին լսեց. «Կը կարծենք, որ պետք է պատերազմին վերջ տալ, եւ բոլոր պետութիւնները պետք է մեր իրաւունքները յարգեն»:

«Եթէ Միացեալ Նահանգները շարունակեն իրենց ինքնագլուխ գործելաոճը, կարելի պիտի չըլլայ մօտիկ ապագային պատերազմին վերջ տալ», շեշտեց Փեզեշքիան:

Իրանի նախագահը նաեւ յայտնեց. «Իրանի եւ Ռուսիոյ միջեւ յարաբերութիւնները բոլոր ոլորտներուն մէջ կ'ընդլայնուին»:

Փութին իր կարգին Միջին Արեւելքի մէջ կացութիւնը որակեց «վտանգաւոր»՝ աւելցնելով, որ Ռուսիան ամբողջովին կը գիտակցի այն իսկական եւ անկեղծ ջանքերուն, զորս Թեհրան կը թափէ շրջանին մէջ հակամարտութեան վերջ տալու համար:

Ռուսիոյ նախագահը յայտնեց, որ Ռուսիան իր կարելիին պիտի ընէ գոյութիւն ունեցող լարուածութիւններու կարգաւորման եւ կայունութեան վերականգնման օգնելու համար:

2026 ԹՈՒՎԱԿԱՆԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՆՈՊԵԼԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ ԸՆՈՐՅՈՒՄԸ Է ՆԱԲԱՆԵԹՅԱՄ «ՆԱԽ» ՓԻԼԼԱՅԻՆ

2026 թուականի խաղաղութեան Նոպելեան մրցանակը շնորհուած է հարաւային ափրիկեցի, ծագումով հնդկի Նաւանթեթմ «Նախ» Փիլլային: Այս մասին յայտնեց Նոպելեան յանձնախումբը:

«Նորվեգիական Նոպելեան կոմիտեն որոշած է 2026 թուականի խաղաղութեան Նոպելեան մրցանակը շնորհել Նաւանթեթմ «Նախ» Փիլլային՝ Խաղաղութեան եւ միջազգային օրէնքի խթանման գործին մէջ ունեցած ջանքերուն համար», գրուած է յանձնախումբի հաղորդագրութեան մէջ:

Նշենք, որ բնախօսութեան եւ բժշկութեան Նոպելեան մրցանակը շնորհուեցաւ գիտնականներ Զարո Տյետերոթին, Փեթեր Դեկեմանին եւ Կերկ Նակելին, բնագիտութեան մրցանակը՝ ամերիկացի աստղաբնագետ Ֆրանսիս Դայեսին, քիմիագիտութեան մրցանակը՝ Անրի Բ. Մակակին եւ Կենսօ Սոաիին, գրականութեան Նոպելեան մրցանակը՝ քանատացի բանաստեղծուհի Անն Զարսըլին:

ՓԵՍՔՈՎ. «ՈՒՍԻԱՆ ՈՒ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՅԱՆԳՆԵՐԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՔ ՄԸ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ ԿԸ ԶՆՆԱՐԿԵՆ»

Ռուսիոյ նախագահի բանքեր Տմիթրի Փեսքով յայտարարեց, որ Ռուսիան եւ Միացեալ Նահանգները տնտեսական ոլորտին մէջ գործակցութեան շարք մը հաւանական ծրագիրներու շուրջ բանակցութիւններ կը վարեն՝ Նշելով, որ այդ ծրագիրները «կրնան փոխադարձ շահաւետ ըլլալ»:

Նշենք, որ Ռուսիոյ Ուղղակի Ներդրումներու ֆոնտի նախագահ Քիրիլ Տմիթրիեւը անցեալ շաբաթ ամերիկացի պաշտօնատարներու հետ բանակցութիւններ վարած էր:

«Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Տմիթրիեւ ամերիկացի այլ պաշտօնատարներու շարքին հանդիպում ունեցած է Միացեալ Նահանգներու ելեմուտքի եւ ուժանիւթի նախարարութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ:

Սպիտակ տունը աւելի ուշ հաղորդեց, որ այդ բանակցութիւններուն ընթացքին անդրադարձ կատարուած է, ռուս-ուքրական պատերազմի աւարտէն ետք, ուժանիւթի ոլորտին մէջ հաւանական միացեալ նախաձեռնութիւններու:

Հովանաւորութեամբ՝ **Գերշ. Տ. Շահէ Արք. Փանոսեանի Առաջնորդ Լիբանանի հայոց թեմի**

Կազմակերպութեամբ՝ **Համագային, Նոր Սերունդ, ՀՔԸՄ - ՀԵԸ Անդրանիկ եւ ԲԼԵՆԱՆ մշակութային միութիւններուն**

ԻՐԱՆ ԳԱՊԱՔԵԼՄ, -ՏԷՏԷԼՄ, Ի

Նուիրում

ՅՈՒՇ ԵՐԵԿՈՅ

Խոսք կ'աւանդէ **Տիգրան Սեդա Խտրիշեան-Մարկոսեան**

- **Գեղարոնստական յայտագիր**
Մասնակցութեամբ՝ լիբանանահայ արուեստագէտներու
- **Տեսլիքի ցուցադրութիւն**
Այս առիթով Նազիկ Տեմալեան կը մակագրէ Բրնային նուիրած իր բանաստեղծական «Բարի լոյս» հատորը:

Տեղի կ'ունենայ իրիզարթի, 22 հոկտեմբեր 2026 ին, երեկոյան ժամը 8:00 ին, «Յակոբ Տէր Մեղրոնեան» թատերասրահին մէջ:

՝Հրապարակած է մշակութային համարներով:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Քուէարկութենէն ետք Մեգիւր խստիւ քննադատած է Եւրոպական միութիւնը՝ Ազրայեճանին ուղղուած իր բազմակի դատապարտումները յստակ գործողութիւններով չամրապնդելու համար: Ան զգուշացուցած է, որ վտանգը, ինչպէս ինչպէս Եւրոպական Միութեան վստահելիութիւնը, եւ կոչ ուղղած է Եւրոպական Միութեան ղեկավարութեան Պաշտօնի հետ բոլոր յարաբերութիւնները խստօրէն պայմանաւորելու մարդու իրաւունքներու պահպանումով:

Կը նշուի, որ Եւրոպական խորհրդարանը կը ցաւի Եւրոպական Միութեան ներկայացուցիչներուն կողմէ Ազրայեճան կատարած վերջին բարձր մակարդակի այցելութիւններուն ժամանակ քաղաքական բանաւոր կէտերու հարցերը իրապարակայնօրէն չբարձրաձայնելու եւ անոնց ազատ արձակումը պահանջելու համար: Կը զգուշացնէ, որ նման լուրջութիւնը կրնայ խաթարել Եւրոպական Միութեան մարդու իրաւունքներու քաղաքականութեան հեղինակութիւնը: Կը պնդէ, որ Եւրոպական Միութիւն-Ազրայեճան յարաբերութիւններու հետագայ խորացումը պայմանաւորուած ըլլալ քաղաքական դրոպապատճառներով ձեռքապահուած անձերու անյապաղ ազատ արձակումով եւ անկախ լրատուամիջոցներու, քաղաքացիական հասարակութեան եւ քաղաքական ընդդիմութեան նկատմամբ ճշմունքի դադարեցումով: Կոչ կ'ուղղուէ Ազրայեճանին լիովին կատարելու ՄիԵԴ-ի որոշումները քաղաքական դրոպապատճառներով հետապնդումներուն վերաբերեալ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԳԱՄՊԱՐ ԻՓԷԿԵՆ» ԹԱՏԵՐԱՄԱՐԸ ԿԸ ԵՐԿԱՑԱՆԱԸ

ԲԵՏԱՂՈՐԴՅԱՆՈՒ ՏԵՐ ԴՈՒԿԱՏԵԱՆ

9-10-11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 2026 | ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 8:00-ԻՆ «ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ՄԵԼՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱՄԱՐՅ

ENGLISH SUBTITLES

Տոմսերու համար հեռաձայնել 03-852712 թիւին, ինչպէս նաեւ ելոյթի օրերը կիշէ՛ն:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

«ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԾԱՐԻ ԵՐԵՔ ՆՈՐ ԴԱՏՈՐՆԵՐ՝

ՍՈՒՐԵՆ ԻՍԽԱՆ

ԱԶԳԸ ԿԱԶՄՈՂ ԳՈՐԾՈՆ ՈՒԹԵՐԸ

ՅԱՐՈՒՄԻԱՆ ԶԻՐՈՐԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՄԱՍՐՈՒՄ ԲԱԶՄԱԹԻ ԱՆՅԱՅՏՆԵՐՈՎ

ՄԻՐՅԱՆ ԶԻՐՈՐԵԱՆ

ԳԵՐՈՐԳ ԳԱՆՏԱԶԱՐԵԱՆ՝ «ԱՄԵՆՈՒՆ ՈՒՍՈՒԹԻՉԸ»

«ԱԶԳԸ ԿԱԶՄՈՂ ԳՈՐԾՈՆ ՈՒԹԵՐԸ»
Ղեկնակ՝ Մուշեղ Իշխան

«ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՄԱՍՐՈՒՄ ԲԱԶՄԱԹԻ ԱՆՅԱՅՏՆԵՐՈՎ»
Ղեկնակ՝ Յարութիւն Քիրոսեան

«ԳԵՐՈՐԳ ԳԱՆՏԱԶԱՐԵԱՆ՝ ԱՄԵՆՈՒՆ ՈՒՍՈՒԹԻՉԸ»
Ղեկնակ՝ Միհրան Քիրոսողեան

ԵՐԲԱՌԱՎԵՐՋԻՆ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ

Radio Voice of Van - Վանայ Ձայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

	ԿԻՐԱԿԻ
7.00- Զայեղեղներ / Առաւօտ լուսոյ	
7.05- Զանդարտ երգեր	
8.00- Զուգեղներ	
8.30- Լուրեր	
9.00- Լիանա Զաքարեանի երգեր	
9.30- Նոր երգեր	
10.30- Զայեղեղներ աշխարհի լուրեր (ուղիղ՝ դիմատեսքով)	
10.45- Զայեղեղներ լուրերու երգեր	
11.00- «Զայեղեղներ Արցախին» (կրկ.)	
11.30- «ԳՈՐԴԱՐ» համայնքի կատարումներ	
12.00- «Զիչ մը ծիծաղ»	
12.30- Խանդավառ երգեր	
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր	
1.30- Լուրեր	
2.00- «Յիշատակներ» (Գոռ Սարգսեան)	
2.05- Յեղափոխական երգեր	
3.00- Զուգեղներ	
3.30- Սիրուած երգեր	
4.00- Վերամշակուած՝ ռեմիքս երգեր	
5.00- «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան	
5.05- Զայեղեղներ խումբերու կատարումներ	
6.00- Նոր երգեր	
6.30- Լուրեր	
6.50- Զայեղեղներ երգիչներու կենդանի կատարումներ	
8.00- Խանդավառ երգեր	
11.00- Յիշատակներ երեկոյ	
12.00- «Յիշատակներ» / Յեղափոխական երգեր	
2.00- Սիրային երգեր	
3.00- Այլազան երգեր	
6.00- Զանդարտ երաժշտութիւն	
7.00- Զայեղեղներ / Առաւօտ լուսոյ	
7.05- Զանդարտ երգեր	
9.30- Լուրեր	
9.40- Ատիսին հին երգերը	
10.00- Պատարագ	
12.00- Զուգեղներ	
12.30- Լուրեր	
12.40- Սիրուած երգեր	
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր	
2.00- «Յիշատակներ» (Սահակ Թորոսեան)	
2.05- Յեղափոխական երգեր	
4.00- Սփիւռքահայ խանդավառ երգեր	
5.00- «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան	
5.00- Զայեղեղներ խումբերու կատարումներ	
6.00- Ռատիօ-թատրոն (կրկ.)	
6.20- Լիբանանահայ երգիչներու կատարումներ	
6.30- Լուրեր	
6.50- «Երգ-երգոց»-ի կատարումներ	
7.30- Նոր երգեր	
8.30- Զայեղեղներ խումբերու կատարումներ	
9.30- Ժողովրդային երգեր	
10.00- Սիրային երգեր	
11.00- Ազնաւորի կատարումներ	
12.00- «Յիշատակներ» / Յեղափոխական երգեր	
2.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր	
3.00- Զայեղեղներ այլազան երգեր	
6.00- Զանդարտ երաժշտութիւն	

Զեր մնայուն ընկերակիցը **Radio Voice of Van:Live**

DOWNLOAD

Google Play App Store